

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. — Za redakcijo odgovorna Albin UCAKAR in Andrej TRILER

GLAS

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Zbranih že 3,200.000 starih dinarjev

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Jesenice nadaljuje z zbiranjem prispevkov za odkup rojstne hiše pisatelja F. S. Finžgarja. Do konca junija je bilo zbranih že okoli 3,200.000 S dinarjev. V zadnjem času so največ zbrali učenci osnovne šole Prežihov Voranc na Jesenicah, in sicer 155,600 S din, ter učenci osnovne šole France Prešeren v Kranju — 140.000 S dinarjev.

bb

Pri nakupu
ne pozabite
na kavo

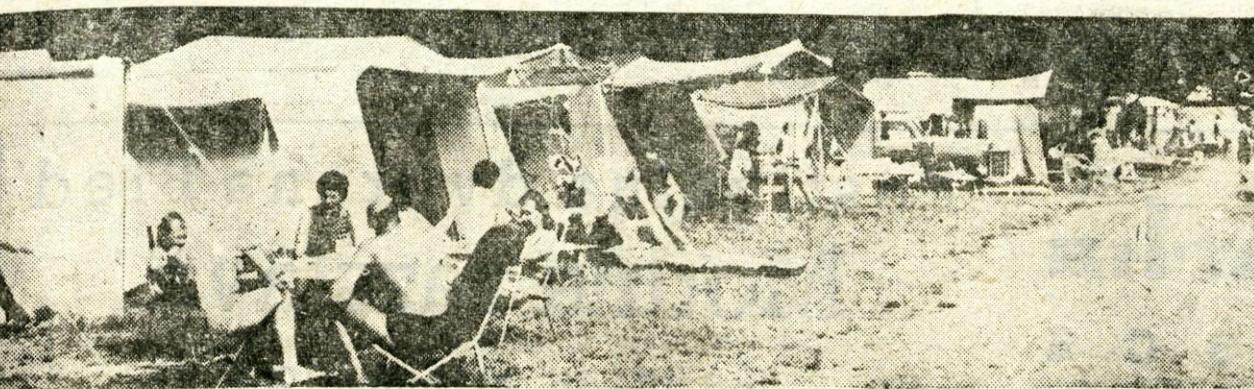
Kranj

Obrazi in pojavi

Finančne težave v skladu zdravstvenega zavarovanja odločno zahtevajo iskanje »notranjih rezerv« v samih zdravstvenih organizacijah. Lahko zapišemo, da se vsi trudijo, prizadavajo. Nekateri z večjimi, drugi z manjšimi uspehi. Ob tem iskanju prihrankov poslovanja pa se odkrivajo tudi nekatere pomanjkljivosti v organizaciji zdravstvene službe, ki bi brez reformnih ukrepov morda sploh ostale skrite.

Zdravstvena postaja v Mojstrani potrebuje letno 3,5 milijona starih dinarjev. V njej je zaposlena ena medicinska sestra, dvakrat telesko pa pride v Mojstrano tudi zdravnik. Do tod vse lepo in prav.

V Mojstrani imajo tudi zdravilišče Triglav, ki mora imeti (ker je zdravilišče) svojo zdravniško službo. Tudi to je še v redu.

Sobec je poln. Holandci so vripomogli k rekordni zasedenosti — Foto Franc Perdan

Uspel koncert kranjskega pihalnega orkestra

Gostovanje v Železni Kapli

Minulo nedeljo je kranjski pihalni orkester pod vodstvom Bogomila Klobučarja priredil v okviru medobčinskega sodelovanja koncert v Železni Kapli in s tem vrnil obisk godbenikom tega kraja, ki so letos pripravili podobno prireditev v Kranju. Prireditev je bila najprej na trgu v Železni Kapli. Ker pa je začelo deževati, so z njim nadaljevali v kino dvorani. Ogledalo si jo je veliko domačinov in tujcev, ki so bili prav takrat na oddihu v Železni Kapli in okoliških krajinah.

Vsi, ki so prišli na prireditev, se niso mogli načuditi izredno zahtevnemu programu in kvalitetni izvedbi. Razen domačih, slovenskih, skladb je orkester vključil v program tudi nekaj glasbenih odlomkov iz nekaterih znanih oper in operet. Prav zato je koncert zelo uspel, obiskovalci pa so člane orkestra nagradili z burnim ploskanjem. Na poti domov je orkester priredil še dva koncerta v Žihpoljah pod Celovcem in v Šentjanžu v Ro-

žu, kjer so jih domačini in tuje prav tako prisrčno sprejeli.

Kranjski pihalni orkester je danes med najboljšimi tovrstnimi orkestri v Sloveniji. V sam vrh pa se je uvrstil s prizadavnim delom vseh članov in dirigenta ter izredno pestrim sporedom. Orkester ima sedaj redne nastope na Bledu, kjer razen domačih skladb pred mednarodnim občinstvom v tem turističnem kraju igra tudi zahtevna opera in opereta dela ter lažjo glasbo.

A. Z.

Veletrgovsko podjetje
Kokra Kranj

Lipa — trgovina s spominki

v stavbi mestnega muzeja v Kranju
vas vabi, da si ogledate veliko izbiro izdelkov

DOMAČE OBRTI
UMETNEGA KOVĀSTVA
KRISTALA IN KERAMIKE
ORIGINALNIH BOSANSKIH PREPROG

Za obisk se priporoča

Lipa

Obnovljena Triglavska panorama

V nedeljo (9. julija) je bilo zaradi slabega vremena na Triglavu le malo ljudi. Deževalo je in snežilo, vendar to ni motilo nekaterih vztrajnih planincev — med njimi dr. Miha Potočnika in Borisa Žiherla — da se ne bi povzpeljali na naš najvišji vrh. Planinska zveza Slovenije je namreč v nedeljo proslavila 100-letnico znamenite Tri-

glavske panorame slikarja Marka Pernharta. Panorama je Pernhart izdelal leta 1867, njena kopija pa je krasila simbol boja slovenskih planincev za Triglav — Aljažev stolp — od postavitve leta 1895 do nekaj let po prvi svetovni vojni. Letos, ob jubileju znamenite Pernhartove umetnine, je Aljažev stolp spet dobil svojo panoramo, ki jo je v ta namen po originalu izdelal na pločevini znötanj stolpa Jeseničan Franc Dolinšek.

Na slovesnosti v nedeljo so poudarili, da bo za obiskovalce Triglava kopija Pernhartove panorame velika pridobitev, saj se bo odslej nedvomno vsak, ki ne pozna tako dobro Julijcev kot pravi planinci, z večjim zanimanjem razgledoval z našega najvišjega vrha po okoliških vrhovih kot doslej. Vse, kar se vidi s Triglava, je narisano v Aljaževem stolpu, vsak vrh ima svojo številko, v legendi pa so napisana njihova imena in višine. Stevilki, ki poimenjuje vrhove, je čez 200. Ob vernem posnetku Pernhartove umetnine je zapisano: »Ob

100-letnici Pernhartove Panorame po njegovem izvirniku obnovil Franc Dolinšek in postavila PZS leta 1967.«

Slovenski slikar Marko Pernhart, doma iz Brankovice nad Tinjami, je bil velik ljubitelj gora, še posebej pa je imel rad Triglav. Triglavsko panorama je delal v letih med 1864 in 1867. V tem obdobju je bil slikar kar petkrat na vrhu Triglava. Pernhart je narisal tudi panorama Grossglocknerja in panoramo s Smarne gore. — at

Na Bledu
Stalna
razstava
pohištva

V organizaciji trgovskega podjetja Murka Lesce so znani proizvajalci stanovanjske opreme odprli na Bledu stalno razstavo stanovanjske opreme. V tem razstavnem prostoru si bodo potrošniki lahko ogledali primerno urejene prostore, opremljene s pohištvo, priznanih lesnih proizvajalcev: Meblo Nova Gorica, Marles Maribor, Bresč Cerknica, Krasoprema Dutovlje, Lesnoindustrijsko podjetje Češnjica in drugih.

Stanovanjska kultura gorenjskega prebivalstva se hitro dviga, pohištvo je pravzaprav postal že modni artikel. Namen proizvajalcev stanovanjske opreme je, da svoje nove proizvode prvenstveno in najprej razstavljajo na Bledu zaradi ocene izdelkov. Kupec bodo na tej razstavi lahko kupili blago, in sicer od najmanjšega dekorativnega predmeta (vaze, ptičkov, luči) do sodobnih dnevnih sob, spainle itn. J. V.

KRAJN, sreda, 12. VII. 1967

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

POVELJ FRANC
Moste 57

Dva zdravstvena domova na Gorenjskem

S 1. januarjem na Gorenjskem zdravstvena domova v Kranju ter na Jesenicah ali Bledu

po novem zakonu o organizaciji zdravstvene službe je lahko zdravstveni dom na področju s 40.000 prebivalci. Nobena gorenjska občina ne izpolnjuje tega pogoja.

Med zdravstvenimi delavci na Gorenjskem se je izoblikovalo stališče, da naj bi bila na Gorenjskem dva zdravstvena domova. Medtem ko naj bi bil sedež zdravstvenega varstva za južni del Gorenjske v Kranju, pa je vprašanje, kje naj bi bil zdravstveni dom za severno Gorenjsko: na Jesenicah ali na Bledu.

Zdravstveni delavci v obeh krajih prepričujejo drug druge, da bi bilo smotronejše, če bi bil zdravstveni dom pri njih. V 47. številki Glasa smo že navedli nekaj dejstev, ki govore o »prednostih« ZD Bled, danes pa navajamo misli zdravstvenih delavcev z Jesenice.

Jeseničani pravijo, da ni mogoče ločiti strokovnega in upravnega vodstva (predlog ZD Bled), da je to neživljensko reševanje. Poudarjajo, da so Jesenice v vsakem pogledu večji center in to še s posebnim poudarkom na industrijskem potencialu; poleg tega pa je treba tu še

upoštevati razvitost zdravstvene službe, ki je pogojena s celotnim razvojem.

Jesenički zdravstveni delavci izrekajo vse priznanje razviti samoupravi v ZD Bled, vendar menijo, da to nikakor ne more biti dokaz pri odločitvi, kje naj bo sedež skupnega zdravstvenega centra. Bistvene je to, da so Jesenice največji kraj na tem področju, da je tu bol-

nišica, kamor težijo vsi bolniki s področja, da je tu največje podjetje, da so Jesenice komunikacijsko in trgovsko najbolje razvite in — kar je prav tako velikega pomena — da je na Jesenicah bogata zdravstvena tradicija.

Vsekakor ne smemo imeti pri odločitvi o sedežu zdravstvenega doma pred očmi tega, katera občina bo »zmagača«, marveč predvsem zahteve in razmere v kraju same. Če gledamo tako, imajo na Jesenicah res več možnosti, zakaj zdravstvena služba ni namenjena turizmu, marveč v največji meri domačemu človeku. **P. Colnar**

Predlog zakona

O štipendijah in posojilih za izobraževanje

Republiški in prosvetno-kulturni zbor skupštine SRS sta sprejela predlog zakona o štipendijah in posojilih za izobraževanje.

Zakon določa splošna načela za podeljevanje štipendij in posojil za izobraževanje, ki jih dajejo delovne in druge organizacije, državni organi, izobraževalne skupnosti in skladi za šolanje na fakultetih, umetniških akademijah, visokih in višjih šolah ter na šolah druge stopnje študentom ali učencem, ki nimajo dovolj materialnih sredstev za izobraževanje.

Zakon med drugim določa, da se štipendije in posojila dajejo samo na podlagi javnega razpisa, prednost pri dodeljevanju pa imajo študenti in učenci z boljšimi uspehi. Zakon tudi določa, da je dajalec štipendije oziroma posojila dolžan takoj po končanem šolanju skleniti s štipe-

nišljemalcem delovno razmerje, sicer izgubi svoje pogodbene pravice. S pogodbo med štipendijarem in štipendijatom se tudi določa, da mora štipendist vrniti štipendijo, če ne izpolni pogojev, s katerimi mu je bila štipendija dodeljena.

Za posojila veljajo v glavnem enaka načela kot za štipendije. Posojila so praviloma brezobrestna, lahko pa se zahteva poročilo fizične ali pravne osebe. Zakon določa, da se posojilo lahko delno ali v celoti odpisne glede na študijski uspeh posojiljemalca ali druge pogoje, ki so določeni v razpisu ali pogodbi. Ce posojiljemalec po končanem šolanju nastopi delo na delovnem mestu, ki mu ga je določil posojilodajalec, in ostane tam toliko časa, kolikor časa je prejel posojilo, se le-to v celoti odpisne.

M.

Resen problem v Tržiču

Kje zaposliti mlade ljudi?

V tržički občini je letos končalo obvezno šolanje 254 učencev. Kam po končani šoli? — to je tudi v Tržiču iz leta v leto večji problem. Po podatkih, ki smo jih dobili na Komunalnem zavodu za zaposlovanje, podružnica Tržič, bo v srednjih šolah nadaljevalo šolanje 55 učencev, 35 jih je sprejetih v uk, 13 jih čaka na vajeniška mesta,

37 jih ima zagotovljeno zaposlitev, 4 bodo ostali doma na kmetiji, 30 z nedokončano osemletko jih bo šolanje v osemletki nadaljevalo, nekaj z dokončano osemletko pa jih bo celo ponavljalo osmi razred, da ne bi ostali na cesti. 80 učencev, ki so letos končali šolanje, pa še ne ve, kje se bodo zaposlili, kam bodo šli.

Potrebe v delovnih organizacijah po novih delavcih so namreč znatno manjše kot število mladih ljudi, ki se po obveznem osemletnem šolanju želi zaposliti. Letos je tovarna obutve Peko zaposlila doslej 30 novih delavcev, 21 učencev pa je sprejela v uk, v BPT so zaposlili le 17 novih delavcev, v uk pa so sprejeli 5 učencev. Tovarna kos in srpov jih je zaposlila 16, oblačila Novost 7 učencev, tovarna usnja Runo 3 delavce, čevljarska delavnica 2 in privatniki 2 učencev. Upoštevati pa je treba, da so med temi tudi taki, ki že leta dni ali več čakajo na zaposlitev, torej na le tisti, ki so letos končali obvezno šolanje. Problem nezaposlenih mladih ljudi postaja tako iz leta v leto bolj pereč.

Ob vse resnejših težavah za zaposlitev se velja zamisliti nad učnimi uspehi v osnovnih šolah. Že samo podatek, da so od 254 učencev, ki so končali obvezno šolanje, z uspehom končali osmi razred le 104 učenci, nam kaže, da nekaj ni v redu. Učenec, ki nima niti popolne osemletke, praktično nima druge mož-

nosti, kot da se kot nekvalificiran delavec zaposli v industriji, gradbeništvu, komunalni itd. Za vajenca je namreč že potrebna popolna osemletka. Razen tega pa je treba vedeti, da podjetja vse bolj potrebujejo kvalificirane delavce in da bo v prihodnje za nekvalificirane še vse manj možnosti za zaposlitve. 35 učencev bo s popravnimi izpitimi še letos skušalo končati osemletko. Največ takih s popravnimi izpitimi je na osnovni šoli heroja Grajzerja (22), potem na šoli heroja Bračiča (13), na osemletki v Križah pa so vsi izdelali brez popravnega izpita.

Gorenja vas Podelitev krvodajalskih značk

V nedeljo je v Gorenji vasi občinski odbor RK Škofja Loka podelil krvodajalske značke 45 zaslужnim krvodajalcem. Za vse prisotne krvodajalce je imel kratek zahvalni govor dr. Milan Gregorič, v katerem se jim je zahvalil za njihovo humanost. Obenem jih je povabil, da se udeleže naslednje krvodajalske akcije, ki bo 23. avgusta.

Po govoru je najprej podelil 9 zlatih značk krvodajalcem, ki so že desetkrat dodelovali kri. Nato je podelil še 36 srebrnih značk.

J. Čadež

Občinski komite Zveze mladine Tržič o predlogu statuta ZMJ

Ni časa za parlamentarne počitnice

V sredo, 5. julija, je bila v Tržiču seja predsedstva občinskega komiteja ZM, na kateri so razpravljali o predlogu statuta in programskih načel ZMJ, o dosedanjem delu občinskega komiteja in o pripravi na četrto sejo plenuma občinskega komiteja ZM. Domenili so se, da bodo 20. julija pogovori po vseh aktivnih, gospodarskih organizacijah in na terenu. Razpravljali so tudi o realizaciji prog-

ramov aktivna in občinskega komiteja do zadnjih konferenc konca julija. Dela klub poletnim mesecem ne bodo prekinili. Zbrane predloge in ocene dosedanjega dela bodo obravnavali na seji plenuma, ki bo predvidoma 26. julija.

Na seji predsedstva so se tudi dogovorili da bo petnajstčlanska skupina mladincev pomagala v vasi »Lom nad Tržičem pri gradnji ceste, ki jo v glavnem financirata dva kmeta.

Gоворili so tudi o ustanovitvi mladinskega kluba v centru mesta. Že na prejšnji seji je bila v ta namen imenovana komisija, ki bo preučila pogoje in možnosti ter predračun za mladinski klub v središču Tržiča. Upajo, da bodo v dveh mesecih lahko uresničili zamisel in da v septembri že lahko pričakujemo otvoritev kluba, kjer se bo lahko zbirala mladina.

Vika Mihelič

Za vodovodom še kanalizacija

Po štirih letih napornega dela je v Žireh končno rešeno vprašanje vodovoda. Izgradnja je veljala krajevno skupnost 72 milijon. S dinarjev. Vendar pa to ni bila edina njihova dejavnost. Spomladi so namreč asfaltirali cesto iz Žirov do meje s škofjeloško občino, sedaj pa obnavljajo cesto Žiri—Vrh nad Rovtami, ki je izrednega pomena, saj se po tej cesti skrajša pot v Ljubljano za 17 km.

Trenutno v Žireh največ govorijo o kanalizaciji, ki bi jo nujno potrebovali. Podjetja v Žireh so pripravljena po svojih močeh sodelovati pri investiciji, verjetno po bodo uvedli tudi krajevni samoprispevek. Tajnik krajevne skupnosti pa nam je ostro pograljal podjetja iz drugih občin (Veletrgovino Loko, Kokro), ki imajo v Žireh svoje poslovne namestnike, o kakršnemkoli sodelovanju pa nočelo ničesar slišati.

J. Čadež

murka
LESCE

Festivalna dvorana Bled
Modna razstava
od 17. do 30. julija 1967

Prenovljena trgovina Murke v Lescah

Franc Cuznar, podpredsednik občinske skupščine Radovljica, je v soboto prerezal trak ob vhodu v prenovljeno samopostrežno in samoizbirno trgovino, last trgovskega podjetja Murke v Lescah, ki je bila s tem odprta za potrošnike. Slovesnosti so se udeležili številni predstavniki krajevnih in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Razvoj sodobnega trgovanja se zelo hitro uveljavlja, zato so samoupravni organi Murke letosnjega januarja sklenili, da preuređijo obstoječe klasično trgovino s špecerjskim in tekstilnim blagom v samopostrežno in samoizbirno trgovino. Obe prodajalni sta opremljeni s sodobno opremo.

V Lescah ni izrazitega trgovskega centra, zato je lepo preuređena trgovina tem bolj pomembna za širše območje, saj je v bližini železniške in avtobusne postaje.

Po dosedanjih rezultatih v Murki predvidevajo, da bodo v tej trgovski hiši ustvarili prek 900 milijonov S din blagovnega prometa. Za sodobnejši način poslovanja je pripravljeno tudi vodilno in prodajno osebje, ki je pridobil potrebno izobrazbo na raznih seminarjih, tečajih in predavanjih. V samopostrežni in samoizbirni trgovini bo zaposlenih 17 delavcev in pet učencev.

J. Vidic

Preuređena samopostrežna in samoizbirna trgovina v Lescah. Trgovsko podjetje Murka jo je odprlo preteklo soboto — Foto Franc Perdan

Oj, to mednarodno turistično leto!

Na Bledu manj gostov — Šobec ruši vse rekorde — Mednarodno turistično leto bi lahko preimenovali v »politično«

Sestanki, sestanki, sestanki... Napovedi: pričakovati je, da bomo glede turističnega prometa porušili vse rekorde. Pričovanje: gostov od nikoder. Stvarnost: turistično leto se je sprevrglo v »politično.«

To je slika letošnje turistične predsezone. Naš turizem se je pod vplivom političnih dogodkov po svetu znašel v mednarodnem »političnem letu«. Da politika ne vpliva nanj dobro, nam kažejo številke. Ce vse to res drži, smo se hoteli prepričati v hotelih in kampih.

REKORDI NA SOBČU

Prvi obisk nas je že skraj prepričal, da le ni vse črno, kar se črno vidi. Camping v Šobcu je poin, prepoln. Sotor ob sotoru.

Šobec je že začel postavljati rekorde v številu prenočitev in gostov. V soboto je bilo na Šobcu 1200 gostov, kar je nov rekord ene-

ga dneva. Odlični rezultati se kažejo tudi v skupnem seštevku prenočitev. Lani so jih imeli do 7. julija 8874, letos pa kar 14.395.

Zanimivo je, da je 97 odstotkov gostov iz zahodne Evrope, 1,5 odstotka jih je iz vzhodne, 1,5 odstotka pa je domačih. Med zahodnjaki močno prevladujejo Holandci.

Predsednik TD Lesce Jaka Eržen je o »izjemni Šobec« izjavil: »Goste nam ne posredujejo potovalne agencije. Sami vzdržujemo stike s tovarnami v Holandiji. Rezultati so vidni.«

Ob Šobcu naj omenimo še neko značilnost. Z vsemi gosti vzdržujejo najprisneje stike, posredujejo jim vse

Še dva stolpiča

Stanovanjsko podjetje na Jesenicah se je odločilo, da bo na Koroški Beli poleg samskega doma zgradilo še dva štirinadstropna stolpiča. Gradilo bo Splošno gradbeno podjetje Gorica. Stanovanja bodo na voljo prosilcem tistih kolektivov, ki se bodo udeležili natečaja za oddajo stanovanj. bb

Res ni zanimanja za dopolnilno izobraževanje?

Predavanja za člane Kinematografskega podjetja Kranj

Oddelek za družbeno izobraževanje odraslih pri delavski univerzi v Kranju je letos pripravil 11 predavanj za člane kolektiva Kinemato-

grafskega podjetja Kranj. Predavanja so bila dvakrat na teden v aprilu, maju in juniju. Predavatelji delavske univerze so člane kolektiva seznanili s samoupravljanjem v delovnih organizacijah, z nalogami delovnih organizacij v gospodarski reformi, delitvijo dohodka, nekaterimi mednarodnimi dogodki itd. Vsi člani so bili s takšno obliko dopolnilnega izobraževanja zelo zadovoljni, zato so se v podjetju odločili, da bodo podobna predavanja pripravili tudi jeseni.

Ceprav so tovrstne oblike izobraževanja zanimive in koristne, pa se v kranjski občini le v redkih delovnih organizacijah odločajo zanje. Nekaj predavanj so pripravili tudi v brivsko-frizerskem salonu. V ostalih delovnih organizacijah pa zadolženi za pripravljanje takšnih predavanj zatrjujejo, da med člani kolektiva ni zanimanja. Do-

sedanje izkušnje delavske univerze pa kažejo, da ljudi v delovnih organizacijah takšna in podobna predavanja precej zanimajo. Vendar pa se pri posameznikih, ki so v delovnih organizacijah zadolženi za to dejavnost, opaža nezanimanje, malomarnost, nerazumevanje itd. Redke so celo tiste delovne organizacije, ki se odločajo za razne seminarje za člane samoupravnih organov in vodstev posameznih organizacij.

Najbolj so se za tovrstno izobraževanje zavzeli še v Tekstilindusu. Drugje pa se večinoma izgovarjajo, da ni denarja, da ni zanimanja in podobno. Vendar pa se za takšnimi izgovori največkrat skriva omalovaževanje, nerazumevanje posameznikov in vodstev, neodgovornost in nesposobnost ter še marsikaj drugega.

A. Žalar

izletniškem turizmu. Sestaset potovalnih agencij vozi stalno svoje goste na enodnevne izlete na Bled. V paviljonu Murke so v maju zabeležili desetkratno povečanje prometa, v menjalnici TD so zamenjali še enkrat toliko deviz kot lani...

TRIJE BLEJSKI HOTELI

Položaj se je v juliju začel popravljati. V prvih štirih dneh so imeli na Bledu 7570 prenočitev (lani 7769). Podobno kot povsod je tudi v treh blejskih hotelih: Toplicah, Parku in Jelovici. Slabo je kazalo, vendar so si v soboto, ko smo obiskali Bled, zaradi lepega vremena hotelirji le meli roke.

Klub vsemu imajo še vedno manj prenočitev, vendar razlike niso več tolikšne: Toplice 1067 (lani 1381), Park 742 (929), Jelovica 1090 (1362).

Kot na Šobcu tudi na Bledu prevladujejo Holandci. Sledi Angleži, Zahodni Nemci itd.

NAPOVEDI SO SE IZJALOVILE

Pred časom smo posredovali napovedi o rekordnem pričakovanju v kampu Zaka. Mesec junij je negiral takšna pričakovanja. Imeli so 3404, lani pa 4260 nočitev.

Zadnje dni se je gibalo število gostov okoli številke 500 dnevno, vendar so v petek le prišli na 800 prenočitev. Ko je že vse najlepše kazalo, se je vreme nenadoma poslabšalo in — gostje so se usedli v avtomobile in se odpeljali.

Ko smo vprašali tajnika TD Bled tovariša Smida, zakaj Zaka ni na nivoju Šobca, je dejal, da predvsem zaradi slabih označb ob cesti. Pravi, da se mnogo gostov ustavi na Šobcu, ker so prepričani, da je to že blejski kamp.

Ogledali smo si delček letošnjega turističnega dogajanja na Gorenjskem. Ko smo se poslovili od Blejskega jezera, smo premišljevali, mar na razmerje Šobec — hoteli le ne vplivajo precej tudi cene. Vsaj nekaj resnice pa le mora biti v tem!

P. Colnar

Ob zaključku gledališke sezone v Prešernovem gledališču

Povejte nam kaj, tovariši

Čas in prostor, v katerem živimo, določata naš sleherni korak, našo sleherno misel. Čas je nenavaden. Tudi prostor. Življenje pa si skuša najti pot med črmi XX. stoletja, skuša ohranljati pravo podobo. Takšno, kakršno je imelo pred tisoč leti, ko na svetu še niso poznali avtomobilov, ko še niso vedeli, da imajo pod nogami premog, nafto in da jih obkroža nešteto atomov. Tisto podobo življenja, ki je bila sestavljena iz ljudi samih, iz njihovih medsebojnih odnosov. In kljub avtomobilom, nafti, premogu in spoznanim atomom smo ljudje! Na las podobni tistim izpred tisoč let, le da je v našo misel vpleteno polno novih spoznanj o svetu, kd ga potrebujemo za lasten obstoj, za možnost lastnega blvanja. Kljub temu pa si imamo kaj povedati. Moramo pripovedovati drug drugemu, moramo drug drugega razumeti, sicer bomo postali blede, brezkrvne podobe »nekdanjih« ljudi, sužnji sveta, ki smo ga zgradili in ki nas bo v prvem trenutku naše zasužnjenosti tudi pognal v smrt.

To niso velike besede! V nekaj stavkih je le zgoščeno, skopo in skromno povedano nekaj misli o nujni človeški skrbi, da ostanemo ljudje. Pripovedovati si moramo! Ljudje so si pripovedovali vedno in povsod. Že v davnih časih so našli za eno izmed oblik pripovedovanja GLEDALIŠCE. Kaj vse je pomenila od prvih nabožnih slavnosti pa do danes! Marsikaj! Marsikdo jo je tudi zlorabil, ji dal drugačen pomen kot bi ga morala imeti. Vedno pa so se našli ljudje, ki so znali gledališču vrnilti naložo, ki jo mora imeti, ki mu je šla in ki jo je ohranilo tudi dandane.

Slovenci smo začeli s čitalnicami. Letos bo sto let, od kar imamo gledališče. V Kranju bo več kot sto let, od kar je bila prva gledališka predstava.

Zlato obdobje, plodno, polno novih in naprednih iskanj je pomenilo kratko obdobje povojnega amaterizma in kranjskega poklicnega gledališča. Tiste dni je bilo gledališče tribuna. Ljudje, ki so živelii za gledališče, samo zanj, so imeli veliko povedati. Potem je bilo poklicno gledališče ukinjeno. Dvorana je postajala vseskozi bolj prazna. Predstav je bilo iz leta v leto manj. V letosnjih sezoni smo videli samo dve: Dunda Maroja in Mišnico. Prvo je režiral Marjan Belina, drugo Viktor Molka. Obadva kot gosta.

Leto prej je v Kranju režiral večino predstav Peter Malec. Domačin, ki se je vrnil v Kranj po petnajstih letih. Repertoar je bil sestavljen iz samih slovenskih del, ki obenem pomenijo tudi zakladnico domače dramske literaturo.

Lahko najdemo med Dunodom in Mišnico ter Zupanovno Micko, Veroniko Desetiško in Desetim bratom dolčene skupne poteze? Dundo je star. Zupanova Micka tudi. Prvi je živel v Držičevih časih na Hrvaškem. Micka v nekoliko poznejših, v Linhartovem času na Slovenskem. Deseti brat je živa podoba ljudi Jurčičevih časov pri nas. Govekarjeva priredba ni imela nikakršnih pretenzij po dovršeni drami. Bila je le

priredba za oder in nič več. Mišnica je postavljena v družačno okolje. V okolje, ki nam je tuje, ki ga ne poznamo in v katerem ne živimo. Sicer pa je to drama, ki je nastala z namenom, da zavaba, sprošča in nič več. Brez večjih pretenzij, da bi prišla v zakladnico svetovne dramske literature.

To so torej tiste skupne nit, ki vodijo k enemu samemu in edinemu zaključku. Tisti, ki določajo repertoarno obliko Prešernovemu gledališču (da ne bo neljubih nesporazumov: samo dramske skupine) raje poslušajo tuja, nam težko izgovorljiva imena avtorjev. Vendar samo to! Ne gre za nikakršne kvalitetne razločke.

Dve predstavi, pa naj bo njuna uprizoritvena kvaliteta takšna ali drugačna, sta v prvi vrsti za gledališče, kakršno je Prešernovo (oz. dramska skupina tega gledališča) premalo. Drugo, kar sodi sem, pa je, da v repertoarju ni slovenskih del. Odtod prazna dvorana, odpovedovanje napovedanih predstav in sorazmerno majhen uspeh na republiški reviji amaterskih dramskih skupin.

Oba režiserja sta bila gosta. Peter Malec je odšel. V Kranju torej ni več režiserja, ki bi lahko delal za kranjsko gledališče!

Tako nam postaja tisto gledališče, ki ima svoje globoke korenine v izročilu amaterjev in poklicnih gledaliških delavcev, tuje. Moralo pa bi živeti z nimi, z našim delom, z našimi vsakdanjimi skrbmi, težavami in uspehi. Moralo bi nam pripovedovati. Zdi pa se, da nam ljudje, ki vodijo gledališče in ki pripravljajo predstave, nimajo kaj povedati! Veliko se gorovi, vse preveč! Rezultati pa so majhni. Vsi očitki, da je ta trditve autoritativna, da je nepravična in zgolj mnenje avtorja teh vrstic, zblede in zgube veljavno ob zgornjih dejstvih. Najbolj ob dejstvu, da je dvorana PG največkrat prazna.

V Kranju živi sorazmerno veliko ljudi, ki bi nedvomno prišli v dvorano Prešernovega gledališča, če bi našli tam to, kar pričakujejo. Kaže, da tega niso našli, pa raje več ne prideitev, ki se jih bodo

So ljudje, ki vodijo to gledališče (ki tudi organizirajo gostovanja, saj tudi ta niso najbolje obiskana) sposobni, da vodijo gledališče v mestu, kakršno je Kranj?

Cloveku, ki vstane zjutraj ob petih in gre spat zgodaj zvečer, bi moral nekaj povedati, če boste hoteli, da bo ta človek prišel v vaše gledališče, tovariši!

Da se mu bo zdelo vredno sedeti v temni dvorani pred odrskimi deskami, ki so v vseh časih pomenile SVET, boste moral nekaj povedati, da bo še prišel. Drugače bo šel raje spat!

Povejte nam kaj, tovariši! Pripovedujte nam kaj, če imate kaj povedati. Povejte kaj človeku, ki daje iz lastnega žepa svoj lasten dinar za vaše delo!

Ce bo takšnih ljudi v PG vse več, bomo verjeli, da je to gledališče kranjsko. Naše! Dalo nam bo zavest, da smo si še sposobni pripovedovati in iskati večno nespoznavno resnico o ljudeh.

Dalo nam bo zavest, da živimo. Da smo ljudje in ne sužnji sveta, ki smo ga sami zgradili in ki nas bo zaradi pozabe na nas same pahnili v smrt.

Za to spoznanje je vredno marsikaj storiti. Tudi v Kranju! Saj tu žive ljudje, ki pomenijo delček neke velike celote.

Božo Spraje

Izkopavali bodo na Štuclu nad Pivko

Obrambni stolp nad staro cesto?

Arheološki oddelek Gorenjskega muzeja v Kranju pripravlja za ves letosnji avgust izkopavanje na Štuclu nad vasjo Pivko v Naklem. To bo osrednja arheološka akcija. Stucel je domače ime za konglomerat in z borovci porasel pomol v področju Udinega boršta; z njega je lep razgled po vsej nakeljski kolini. Pobočje Udinega boršta pri Malem Naklu zavije proti vzhodu. Prav tu je konglomerat najbolj kompakten, pobočje najbolj strmo in težko pristopno. Ta dominantna točka vzbuja pozornost tudi zato, ker okoliški kmetje tod poznaajo ledinsko ime Gradišče.

Iz pogovora s kustosom za arheologijo Gorenjskega muzeja Andrejem Valičem povzemam, da je na tem mestu že leta 1935 izkopaval arheolog Rajko Ložar. Še danes so dobro vidni obrambni okopi, ki varujejo osrednjo točko — obrambni stolp. Ložar je ugotovil dvojni zid obrambnega stolpa. Dr. Jože Zontar v Zgodovini mesta Kranja datira obrambni stolp v 10. stoletje našega štetja, možno pa je — tako meni Andrej Valič — da je starejši, da sega še v antično obdobje. Arheologi in zgodovinarji menijo, da je v antični dobi vodila pot iz Kranja

proti Ljubljalu in naprej na Koroško prav skozi Pivko pod Štuclem; na tem mestu je bilo bržkone tudi križišče — odcep druge poti proti Radovljici in naprej na Gorenjsko. Domnevajo, da je bil ob tej cesti oz. nad tem križiščem obrambni stolp.

Izkopavanje in znanstvena obdelava gradiva bosta pokazala, kaj je res in kaj ne. V zvezi s tem velja omeniti pepelnic — antični grob iz kamena, ki so ga našli na Pivki in ki ga hrani Gorenjski muzej. Pepelница časovno sodi v 2. stoletje našega štetja. Je med njo in obrambnim stolpom na Štuclu kakšna zveza? Sta iz istega časa? Na ta vprašanja zdaj še ni mogoče odgovoriti. Zapišemo pa že lahko, da se arheologi bolj nagibajo k domnevni, da je obrambni stolp iz antične dobe, torej starejši, kot je mislil Zontar.

Zakaj so se odločili letos prav za Štucel? Predvsem zato ker zbuja zanimanje radi dominantne lege in radi izkopavanj leta 1935. Zanj so se odločili tudi zato, ker je blizu Kranja in ker bi poznejša primerna ureditev izkopanin in okolice pomnil privlačno turistično oz. izletniško točko za Kranjčane in okoličane pa tudi za tuje in domače turiste, ki se v Naklem vse bolj zadržujejo. Predvidevajo, da bodo izkopavanja letosnjega avgusta končali, potem pa bo treba ostanke obrambnega stolpa in okopov čimprej tudi urediti. Dela bosta financirala sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS, ki je sredstva že odobril in kranjska občinska skupščina, ki bo o finančirjanju razpravljal te dni.

Izkopavanje na Štuclu bo tudi skromen prispevek Kranja k proslavi ob odhodu Langobardov v severno Italijo in ob naselitvi Slovanov na tem ozemlju. Proslava bo prihodnje leto v Kranju, v kraju, ki ima eno najbogatejših in največjih vzhodnoevropskih staroslovenskih (in tudi kasnejših) najdišč in ki je bil upravno in politično središče Kranjske od odhoda Langobardov do 12. stoletja, ko je središče postala Ljubljana. V Kranju bo tudi znanstveno posvetovanje arheologov, zgodovinarjev in drugih znanstvenikov, ki proučujejo našo najstarejšo zgodovino, zlasti preseljevanje narodov in kasnejša obdobja, ki so pri nas še vedno največja, še ne povsem rešena uganka.

A. Triler

Turističnih štirinajst dni Šk. Loke

Prvi prijavljenci za Groharjevo kolonijo

Ob stolnici rojstva slovenskega slikarja — impresionista Ivana Groharja bo v Škofji Loki od 19. julija do 6. avgusta slikarska kolonija. Udeležili se je bodo znani slikarji iz domovine in nekateri tudi iz zamejstva. Doslej so se prijavili: Rijavec, Polak, Copic, Potokar, Minarik, Sedej, Omerza, Doviak in Jemec, in sicer nekateri za sedem, drugi pa za štirinajst dni. Kolonijo je organiziral Andrej Pavlovec, vodil pa jo bo predsednik odbora Ive Šubic.

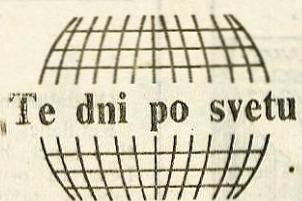
Slikarji, udeleženci kolonije, bodo bivali v Škofji Loki, kjer bodo v okolici in v mestu samem slikali. Todela si bodo že med nastanjem lahko ogledali vse, ki se za te vrste umetnosti zanimajo. Škofjeločani želijo teh štirinajst dni obarvati turistično, zato bodo poskrbeli, da bodo stolnico velikega slikarja tudi v Škofji Loki svečano praznovani. V ta namen je predvidenih več prireditev, ki se jih bodo

domačini in seveda turisti lahko udeležili.

Tako bo v okviru turističnega društva v galeriji na loškem gradu otvoritev razstave kopij fresk Janeza Ljubljanskega. Obisk Groharjeve rojstne hiše v Sorici in proslava ob obletnici njegovega rojstva sta predvideni za 22. julij. Tam naj bi bil tudi svečani začetek kolonije. Za prevoz v Sorico in nazaj bo poskrbel Transturist. Na loškem gradu bosta še predavanji z diapozitivi o Ivanu Groharju in domačih avtorjih. V prostorih Škofjeloške knjižnice bo razstava fotografij Loke in okolice. Dva promenadna koncerta godbe na pihala bosta na letnem trgu; v grajski kapeli pa bodo peli Fantje iz Praprotna.

V nedeljo (6. avgusta) bo v Groharjevem naselju odkritje spomenika Ivana Groharja in svečani zaključek Groharjeve kolonije.

Ob stolnici rojstva bodo uredili tudi slikarjev grob na Navju. — m —

Te dni po svetu

Vlada Združene arabske republike je v ponedeljek prek svojega predstavnika El Koniaja sporočila generalnemu sekretarju OZN U Tantu, da se strinja, da bi nadzorstvo nad premijerom ob Sueškem prekopu prevzeli opazovalci OZN. Izraelska vlada, ki je o tem predlogu varnostnega sveta v ponedeljek razpravljala ves dan pa U Tantu še ni sporočila svoje odločitve. Sporočili so le, da je Aba Eban v torek odpotoval v New York.

Iz Nigerije še naprej prihajajo nasprotuječe si vesti o operacijah federalnih čet proti enotam Biafri. Vrhovno poveljstvo vojske Biafri zatrjuje, da razen »mrtvih in ujetnikov« na ozemlju Biafri ne nobenega vojaka federalnih enot. V Lagosu pa trdijo, da imajo zvezne čete v rokah tri mesta v Biafri.

Osem republikanskih članov kongresa je v ponedeljek predlagalo, naj ZDA sprožijo enostransko diplomatsko pobudo za postopno zaviranje vietnamske vojne. Ti člani kongresa pravijo, da bi ZDA morale opustiti sleherno bombardiranje severnovietnamskega ozemlja nad 21. vzprednikom, in sicer v šestdesetih dneh. To področje zajema Hanoi, ne pa tudi Haiphong.

Predsednik Konga Mobutu je v ponedeljek izjavil, da imajo beli najemniki v svojih rokah še vedno letališče v mestu Kisangani. V tem mestu je zajetih tudi več talcev; med njimi je več profesorjev, žena, otrok in 13 tujih časnikiarjev.

Alžirska javnost že nekaj dni zahteva od vlade Huarija Bumediena, da morilcu Patrice Lumumba in izdalcu Afrike Moizu Combeju, katerega letalo je 30. junija prisilno pristalo na alžirskem vojaškem letališču Bušariku, sodi v Alžiru vseafriško sodišče.

V ponedeljek je v pristanišču Port Saida in Aleksandrije zaplulo 12 sovjetskih vojnih ladij, ki bodo ostale sedem dni na prijateljskem obisku v ZAR. Poveljnik sovjetske eskadre admiral Molčov je povedal, da so jih med plovbo dalj časa spremljala letala in ladje ameriške šeste flote. Povedal je tudi, da so te sovjetske enote prizadane sodelovati z oborenimi silami ZAR, da bi obile vsake ogresijo.

Ljudje

Po neuspelem glasovanju v Generalni skupščini o rezoluciji neuvrščenih držav so Arabci skoraj popolnoma izgubili zaupanje v svetovno organizacijo. Niso se še polegli glasovi negodovanja in razočaranja.

V zadnjih dneh stopata v ospredje »arabskega dogajanja« predvsem dve stvari: zamisel o arabskem naftnem sodu, ki naj bi bil zaprt za vse države, ki so sodelovale z Izraelom, se je začela rušiti; pomoč Sovjetske zvezze napadenim državam je vse učinkovitejša.

Kolikor je v začetku kazalo, da bodo Arabci močno pritisnili na zahodne države z zaprtjem naftne pipe, tako postaja sedaj jasno, da akcija ne poteka po prvotnih zamislih, pa čeprav je že do sedanja akcija potrdila pri-

Arabski sod pušča nafto

čakovanja (značilno je že delno odstopanje Velike Britanije od prvotne vsestranske podpore Izraelu). Ko so morali na zahodu uvesti racionizacijo porabe naftne, ko ZDA močno pritiskajo na Venezuela do »podprtja evropskih držav«, ko je cena nafti, zaradi podraženega prevoza okoli Rta dobre nade, strahovito narasta, se je začela arabska enostnost v tem pogledu krhati. Saudova Arabija in še nekatere arabske države so začele govoriti o tem, »da niso prepričane o sodelovanju ZDA v Velike Britanije z napadalcem«.

Zakaj tako? Odgovor je preprost. To so države, ustavljivene po zamislih zahodnih sil, ki naj bi rušile arabsko sožitje. To so države, ki so že vseskozi odvisne od zahoda. S tem, ko so začasno ustavili prodajo naftne, se je ustavil tudi dotok deviz v njihove blagajne.

Da sedanji položaj na arabsko-izraelskih mejah ne

more služiti kot osnova za pogovore, je dokazal že do danji razvoj dogodkov. Kot je bilo pričakovati, so izraelski sosedje po zlomu svojih armad začeli s pojačano krepljivo svoje obrambne moči. Kot smo lahko pričakovali, jih je v teh prizadevanjih Sovjetska zveza močno podprla. Obiski najvišjih sovjetskih predstavnikov v Siriji in ZAR so — kot kaže — pripeljali do krepljive vojsk v obeh državah.

Na drugi strani se na mejah vnemajo stalni spopadi, ki lahko vsak čas pripeljejo do nove vojne. Kdo je krivec kršitve premirja? V položaju, kakršen je, to ni niti tako važno. Obstajajo dejstva in ta govor, da je Izrael na arabskem ozemiju, da že samo s svojo prisotnostjo ogroža plovbo oziroma obnovno Sueškega prekopa, da nadaljuje s svojo osvajalno politiko, kar se je pokazalo s priključitvijo Jeruzalemu in z namenom z Gazo.

Ob vsem tem je pomembno, da bo morda le prišlo do arabskega vrha. Vse več držav se je zanj že odločilo. Najodločnejše mu sicer nasprotuje Sirija, vendar bljudi ona verjetno pod pritiskom mnenja ostalih populističnih. Če bi do takšnega sestanka res prišlo, bi to v sedanjem položaju ne pomenujelo le posvetovanje o gospodarski obnovi arabskih držav, marveč najverjetnejše tudi koordinirano akcijo za nadaljnje nasprotovanje Izraelu.

Vojna je sicer končana, vendar je bolje rečeno, da je končana trenutno, kajti vsak čas lahko spet izbruhne. Naša država si je v generalni skupščini prizadevala, da ne bi prišlo do takšnega položaja, kot je v katerem bomo lahko le čakali, kdaj bo izbruhnil nov spopad.

P. Cesar

in dogodki

Na Gorenji Savi ne bo več »grmelo«

Zadnji »bum« v kamnolomu

Prebivalci v bližini kamnoloma so prestrašeni in vznemirjeni — 29. junija je zadnjkrat letelo kamenje po zraku

Konec junija se je v uredništvu našega časopisa oglasil Mihajlo Krizmanič z Gorenje Save pri Kranju. Povedal nam je, da so prebivalci v bližini kamnoloma pri zadnjem razstreljevanju zopet utrpeli precejšnjo škodo.

V sredo prejšnji teden sva se s fotoreporterjem odpeljala na Gorenjo Savo. Kmalu po prihodu se je okrog naču zbral precej prebivalcev in imel sem občutek, da so naču pričakovali.

Najprej naču je povabil v stanovanje Mihajlo Krizmanič. Pokazal nama je razbito opeko na strehi, tu in tam odpadel belež in razpoke na stropu in stenah, med katerimi so nekatere nastale že pri prejšnjih razstreljevanjih. Videti je bilo, kot da bi hiši prizadel manjši potres.

»Zadnje razstreljevanje 29. junija letos je bilo od vseh do sedaj, kar se jih spominjam, najhujše. Menda so za razstrelitev deset tisoč kubičnih metrov kamenja porabili okrog pet tisoč kilogramov razstreliva. Tako so vsaj povedali sodelavci Geološkega zavoda iz Ljubljane. Večkrat smo se že pritožili, da kamnolom ne sodi tako blizu stanovanjskih hiš. Bili smo pri predsedniku občinske skupščine, o tem smo razpravljali na zborih volivcev, škoda pa je bila po vsakem razstreljevanju večja. Res si je pred vsakim razstreljevanjem in po njem ogledala stanovanja posebna komisija, ki je popisala poškodbe in kasneje ocenila škodo, vendar pa po zadnjem razstreljevanju ni prišel še nihče, ki bi škodo ocenil.«

Poškodbe pri Alojzu Kordežu so bile podobne. Odpadel je omet, razpoke na stenah, stropu in kaminu.

»Lani so mi plačali 74 tisoč starih dinarjev za škodo. Vendar pomislite, koliko stane samo pleskanje! Razen tega pa me skrbi, da se mi hiša, ki jo urejam že 30 let, ne bo kar na lepem podrla.«

86-letni Franc Kocjančič, pri katerem se razpoka na hiši vidi že zunaj, nama je povedal, da mu je 1953. leta velika skala ob razstreljevanju razbila vrata. Sedaj pa je podobna skala priletela na dvorišče. Podobno je tudi pri Francu Kopacu, kjer se je pri zadnjem razstreljevanju premaknil štedilnik. — Takš-

čez čas ne bi razpokane stene in stropi porušili.

S fotoreporterjem sva se oglašila še v kamnolomu, vendar nama delovodja ni hotel povedati ničesar. Povedal je celo, da bi v kamnolomu karkoli slikala.

Poiskal sem tehničnega vodjo Cestnega podjetja v Kranju tovarisa Hafnerja in vodjo kamnoloma tovarisa Kogovška, ki sta mi povedala, da je kamnolom na Gorenji Savi že trideset let, prebivalci pa so se prvič priselili lani.

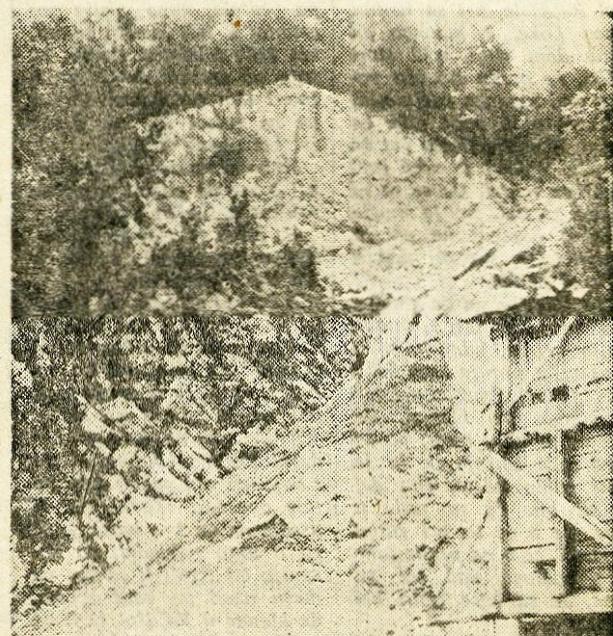
»Zato smo se takrat takoj pogovorili z vsemi prizadetimi in sklenili, da bomo letos opravili še eno in hkrati

zadnjo razstrelitev, potem pa bomo kamnolom opustili.«

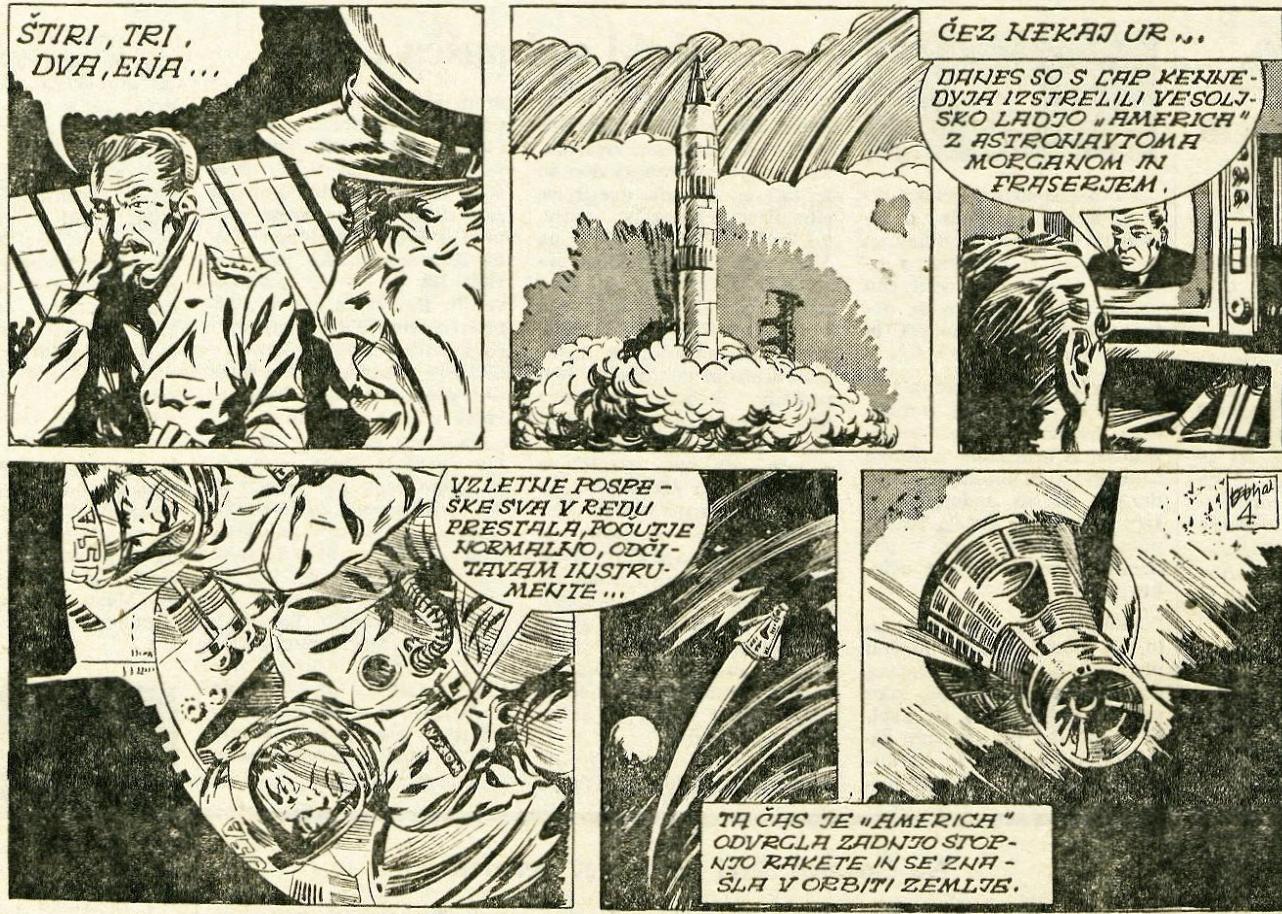
V zapisniku s tega sestanka, ki je bil julija lani, med drugim piše, da komisija predлага vsem strankam, naj takoj popravijo strehe, ostale poškodbe pa po tretjem razstreljevanju, ki je bilo predvideno v letoskih spomlanskih mesecih.

Na Cestnem podjetju so mi povedali, da se bodo tega dogovora držali tudi v prihodnje. Zato menda že iščejo prostor za nov kamnolom. Razen tega bo še ta mesec pri vseh prizadetih posebna komisija ocenila škodo, ki jo bodo plačali tako kot do sedaj. Nazadnje so še pripomnili, da je pri zadnjem razstreljevanju Geološki zavod porabil dva do tri tisoč kilogramov razstreliva.

A. Žalar

Cestno podjetje v Kranju bo letos opustilo kamnolom na Gorenji Savi — Foto Franc Perdan

Mlajša kamena doba na Gorenjskem

Pri Poljšici so izkopali doslej že okrog 500 kamenih orodij

V tako imenovani Poljški cerkvi, velikem skalnem previsu nad vasjo Poljšica pri Gorjah, so sodelavci sekcije za arheologijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti

iz Ljubljane s sodelovanjem arheologa Gorenjskega muzeja Kranj že lani začeli izkopavati, ker so predvidevali — da gre za bivališče človeka iz kamene dobe. Domneva je

bila kaj hitro potrjena z najdbami drobnih kamnitih orodij, zato so z izkopavanjem nadaljevali letošnjega junija. Vsega so doslej našli že okrog 500 orodij (v glav-

nem gre za značilna praskala, nožke itd.), ki so nedvoumen dokaz, da je človek v ledeni dobi tod vsaj nekaj časa živel.

Poljška cerkev je po kulturni ena izmed srednje močnih ledendobnih postaj. Po sedanjih najdbah menijo, da gre za mlajšo kameno dobo, vendar bo natančnejša časovna opredelitev možna šele potem, ko bo izkopano gradivo znanstveno obdelano in ko bodo geologi raziskali vso okolico, predvsem ledenske morene. Zanimivo je, da so doslej znanstveniki domnevali, da na Gorenjskem v ledeni dobi človek ni živel, predvsem ne v zgornjem delu Gorenjske, ki je bil pokrit z ledom. Nedvomno gretorej za toplejše obdobje, za toplejšo medledeno dobo, ko se je človek vsaj nekaj časa tudi tod zaradi znatno blaže klime lahko zadrževal.

— Najdba kamnitih orodij v osrčju značilne gorenjske ledenske pokrajine z morenami je torej za znanstvenike zelo zanimiva in kaže, da moramo računati z občasnim bivanjem človeka v ledeni dobi na tem ozemlju.

Pa spet popadem beseda pa prašam, če ja mislja za en štuk odzigni, se sa tak al tak naokol klaanca že same bajte. Pa spet muha: »Gasil dom menja podret pa namest nega klaanca še bel režopir, gasilice pa ke u Sier dor pregnet, de bo že enkat gmah pred nem, se ni treba, de b bla usaka reč koj k zagori pogăšena. Kar mal del nej hodja s tista soja spricunca, bo saj kešn poornih pogoriše usake tok cajta.«

Jest, boga osa, upam, de sa te majinge, k sm jh od debole mesarske muhe zvela, de klaunc u Rajdšol še dous na bo odbila zadadna ura. Raj ket ne, se bo še zredila.« Jest, boga osa, usa yokla-

Miha Klinar: Mesta, ceste in

Domov

III. DEL

»Reden wir nicht darüber, liebe Frau in proscëe pogleda. Povsod so ušesa! Laramuz napak.

Toda Štefi še govori, čeprav tiše. Ne gar, ki bi lahko poizvedel, kaj je z njihovim vsaj hotel obvestiti, ali so možje mrtvi ali v taborišču. Muči jih negotovost. A več resnice.

Bi tega ne mogel poizvedeti, Ištan? Pogleda moža, a ta jo samo obupano pogleda.

Ne upa si! On?

Törökova ne verjame v strahopetnost, je neizprosen. V teh dneh in v takih okoličenjih sumljiv. Ne glede na to, ali je opravičuje Török svojo bojazljivost, a Török buja, ker misli, da bi mu ne bilo pretežko v jinim bratom in z možni njenih prijateljev gospode Federlovi na ljubo, ga prosi, preprične bo mogel odreči.

In Török začne res omahovati.

Saj bi. Verjame naj, da bi, a...

»Ištan?«

Török še vedno omahuje, napisled pa če bo prišel do seznamov. In če so sezname upornike še vedno love. Naj mu gospoda Štefi piše imena, on pa bo potem skušal poizvedeti, a žena in gospa Štefi bi se lahko jutri z popoldan dobile.

Ne, Ištan ni strahopete, se Török ponudi, da bo sama obvestila Štefi, a ji Tuška da je bolje, če se pogovorita med štirimi.

Da, bolje bo tako, se Štefi strinja, potem Töroku...

Cez dva dni se dobita. In Törökova potreti samo za Sirguljca in Fona, drugih imen Štefi, pa ni našel na nobenem seznamu.

lica pred 60 do 70 leti (4)

takrat se je slišalo takole: pika — poka... (odmor) — pok. Ko je bil násad na eni strani omlačen, smo snope obrnili in jih omlatili še enkrat po drugi strani. Omlačene snope smo nato odvezali, **povesma** zmetali na sredino poda in potem še te omlatili. Nato smo stresli zrnje iz omlačenih snopov in slamo povezali v zelo velike snope, imenovane **otepe**. Beseda **otepe** pride od **otepati**. Včasih nekaterje vrste žita (npr. rž) niso mlatili s cepci, ampak **otepli**. S snopom cepci, ampak **otepli**. S snopom cepci, ampak **otepli**.

Pri takem načinu dela je ostala slama cela, ne polomljena kot pri mlatiti s cepci; to je bilo pomembno, ker so iz take slame delali škopnikke za pokrivanje slamatnih strel.

Zrnje smo nato **preratali** z **retami** in stresli v kot na podu. **Reta** je veliko leseno sito s premerom okrog 140 cm, medtem ko smo **rešeta** imenovali manjše rete s premerom okrog 50 cm. Rete in rešeta so nosili Ribničani po vaseh in jih prodajali.

Z delom pri mlatvi smo začeli z jutranjo zoro in nato delali do mraka (okrog 16 ur). Bilo je nedogovorjeno tisto tekmovanje med mlatiči raznih hiš v vasi o tem, kdo bo zjutraj najprej začel mlatiti. Počivali smo samo po kakšnih 20 minut takrat, ko smo jedli. Jedli smo pa petkrat dnevno, in to zelo dobro. Ob 6. uri zjutraj je že bilo **kosilo**, navadno žganci z zeljem in mlekom. Okrog pol desete ure je bila **dopoldanska malica**, ob enih **južina**, popoldne ob petih **dopoldanska malica** in okrog osme ure zvečer **večerja**. (Zanimivo je, da imajo v Besnici kosilo zjutraj — tako jutranji obrok pač imenujejo — južino pa opoldne, medtem ko imajo v 4 km oddaljenem Kranju kosilo »šeles« opoldne. Zato se je včasih v Besnici govorilo, da se kranjske gospe še po postelji obračajo, ko imajo v Besnici že kosilo na mizi.)

Ker so bile avgustovske noči tople, smo spali kar na snopih na násadu, da smo zjutraj lahko prej začeli. Ko smo omlatili eno vrsto žita in

ga zretali, smo ga očistili na **pajkelnu** (vejalniku) in znosili v **kašto**. Žito se je merilo na mernike (mernik je okrog 25 kg). Po številu mernikov je gospodar potem ocenil, kako je žito obrodiло.

Vse manj pa so kmetje mlatili s cepci, ko so začeli nabavljati mlatilnice. Kot slamoreznice so tudi te najprej poganjali ročno, potem z gepeljnem, sedaj pa vsi že z električnimi motorji.

SENO

Meseca junija **sečejo** mehko seno po vrtovih in travnikih, na katerih do jeseni zraste še enkrat trava, ki jo imenujejo **otava**. Dober mesec pozneje kosiijo po Bregeh ob Savi trdo seno. Med Okroglim in Spodnjim Besnicom je Sava izkopal globoko sotesko, podobno Zarici pri Drulovki. Tej soteski, ki je dolga približno kilometr, pravijo Besničani **Vogel**. Medtem ko je na levi, okrogloverski strani skoraj nepristopen navpični breg, poraščen v glavnem z gozdom in grmičevjem (ki se vleče tja do izliva Tržiške Bistrice v Savo), pa postaja desna, besnička stran hitro vse po-

ložnejša in se kmalu spremeni v reber z naklonom 40 do 50 stopinj.

Strmino, ki se vleče od soteske Vogel prek 3 km daleč tja do slapa Šuma na Nemiljščici, imenujejo Besničani **Breg (besnički Bregi)**, medtem ko prav tako svet pod svojo vasjo Poljšččini imenujejo **Doli (poljščki Doli)**. V Bregh nakosijo Besničani skoraj polovicu svojega sena. Skoraj vse hiše imajo tam svojo zemljo. Kosijo samo enkrat; ko trava spet malo poraste, pasejo po Bregh do pozne jeseni.

V zadnjem času so nekateri začeli pogozdovati svoje Brege s smrekami, kar pa je škoda, saj je v Besnici gozdov dovolj, obdelovalne zemlje pa primanjkuje. Zaradi velikega povečanja prebivalstva v bližnjem Kranju se bodo v prihodnosti poljski pridelki in mleko gotovo laže prodajali kot les.

Pred petdesetimi leti so v Besnici živinorejo in poljedelstvo zejo zanemarili zaradi ugodnih razmer za prodajo

lesa. Takrat so cenili bogasto posameznih posestnikov po tem, koliko ima kdo debelih smrek v gozdu; živinoreja in poljedelstvo sta bila pri takem ocenjevanju bolj postranska stvar. Tudi danes ni dosti boljše, ker vse hiti za zasluzkom v tovarne, v mesto. Razmere pa se bodo gotovo spremenile, kmečko delo bo gotovo spet prišlo do veljave, saj se že čuti brezposelnost. Kmečko delo je sicer težko, včasih pa je bilo še bolj. Spominjam se, koliko so včasih trpele žene na kmetih, ko še ni bilo nobenih strojev in ne električne. Ni čudno, če so takrat kmečke žene zavidale delavskim, češ da imajo boljše življenje. Ko so naredili železnico, so postavili med Kranjem in Podnartom šest železniških čuvajnic, v katerih so živeli **vahtarji** (čuvajci) s svojimi ženami. Te ženske v očeh Besničanov niso kaj prida delale, zato je nastal celo pregovor: »Vahtarska baba in ciganski dedec se druge ne zagrejeta kakor v postelji.«

France Kozjak
(Naprej prihodnjič)

cestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta,

ina

43

jo Török preplašeno bi jih kdo slišal in

e ne žene nimajo nikoli svojci, nikogar, ki bi kajeti ali so v zaporu ovost je močnejša od

ako meni Törökova in

tega moža, toda Török nah je lahko sleherni den vojak ali oficir, ga se vedno spodbujti, kaj je z gospod. Naj stori to njej in da, da ji take prošnje

darje obljubi: seveda že gotovi, saj pobegle (se obrne k Stefi) naleti. Sporočil bo ženi, še bolje, pojutrišnjem

razveseli, nato pa se k ne dovoli, ker meni, mi, pa se zahvali stotniku

da je mož mogel zvezki, ki mu jih je izročila dva sta v taborišču, a

drgih na taboriščem seznamu ni; ne na seznamu mrtvih, ki so ga našli pri upornikih, in ne na seznamu zaprtih v sodnijskih zaporih. Ne vodijo jih niti v seznamu pogrešanih.

Toda o tem naj gospa Stefi molči! O vsem naj molči, jo prosi Törökova.

Potem se poslovita.

Nikoli več se ne bosta srečali.

Ko se Stefi vrača, govorji ves Judenburg, da so prve štiri uporniske voditelje že obsodili na smrt z ustrelitvijo.

12

Fonova in Strguljčeva jočeta, čeprav sta edini, ki z gotovostjo vesta, da sta njuna moža živa. Ker jima je to novico povedala Stefi jo prosita, naj stopi k tistem človeku, ki ji je to povedal, in ga prosi, da bi ju pustili do mož v taborišču. Stefi jima zaman dopoveduje, da je to nemogoče. Človek, ki ji je naredil uslugo, bi jima ne mogel ustreči. Že tako je tvegal več, kakor bi po vojaških predpisih smel. Moža sta živali! Nista v sodnijskih zaporih, kamor so zaprli tiste, ki so jih že obsodili ali jih bodo še sodili.

Tudi Roziki se nabirajo solze v grlu.

»Bogve, če sta Andrej in Anton zares pobegnila in če nista že mrtvi,« tiho vprašuje.

»Upajva, da sta pobegnila,« pravi Stefi.

»A če ju ujamejo?«

»Upajva, da ju ne bodo,« odgovarja Stefi, čeprav je njeni upanje majhno, saj je med potjo, ko se je vračala iz mesta, videla, kako so madžarski vojaki gnali proti sodnijskim zaporom celo vrsto zvezanih ujetih upornikov. Spomnila se je stražarja Alfonza, ki je poskušal pobegniti skupaj z ruskim ujetnikom Aleksandrom, ki je Slavku izrezljal leseno golobico, in še z nekaterimi ruskih ujetnikov v Švico, pa so jih ujeli in potem Ruse ustrelili, a nemškega stražarja Alfonza obesili. Morda bo taka kazen čakala tudi pobegle, zajete judenburške upornike. In med temi bo lahko tudi brat Anton, Rozikin fant Andrej in mož Štvčeve.

»Kljub temu se ne boste smela nikoli več pokazati doma.«

»Kdo ve? Nihče ne ve, če se časi ne bodo kmalu spremeni.«

»Misliš, da bo zmagala antanta?«

»Ali pa revolucija!«

»A če zmaga cesarstvo?«

»Svet je širok. In na drugi strani morja je tudi kopno, kjer človek lahko živi in si v miru ustvari dom in družino,« Stefi bodri sestro.

»To je res,« pomisli Rozika in že jo sanje nosijo čez morje v daljno Ameriko, kamor je v predvojnih letih odšlo že toliko domačih ljudi. Torej je tudi tam košček domovine, čeprav je tista domovina majhna in podobna cvetličnemu lončku, v katerem gojiščo, da lahko uspeva v tujem okolju in pod tujim podnebjem.

Taki presajeni roži bosta nekoč z Andrejem, če ne bosta mogla in smela ostati na domači grudi.

Tudi misli Štvčeve so pri možu. Prav nič manj kakor druge se boji najhujšega. Morda bi prav tako zajokala, kakor jočeta Fonova in Strguljčeva, a ima otroka in ve, da bi ga s svojim jokom vznemirjala, saj je že brez njenega joka dovolj vznemirjen. Rada bi rekla Fonovi in Strguljčevi, naj ne jočeta, saj z jokom ne bosta omehčali usode, ki je doletela može, in je preprosili, da bi bila drugačna, kakor jim je namenjena.

Tako misli Štvčeva, potem pa pripoveduje sinu pravljice, da bi ga zamotila.

»Kako neki more?« pravi Fonova. »Raje bi molila!«

»Da, samo bog in mati božja lahko odvrneta hudo, ki nas je udarilo,« pravi Strguljčeva.

»Da, samo mati božja.«

Pozabile so na njen mesec. Maj je. Šmarnice so, a one že od četrtrka niso bile v cerkvi.

»Pojdimo, žene, v cerkev!« reče Fonova.

»Jaz sem preutrujena,« noče Stefi žaliti žena, ki jim lahko samo še vera da tolažbo in moč, da prenašajo udarce, ki so jih doleteli.

»Jaz bom ostala pri otroku,« pravi Štvčeva.

»A jaz pojdem z vama,« pravi Rozika.

Ko odidejo, Stefi leže. Zares je utrujena. Šele sedaj se njene misli urejajo in šele sedaj lahko sočustvuje z ženami. Tudi na brata misli. Novo skrb bosta z Roziko prinesli iz Judenburga domačim. Zdaj jih je skrbelo samo za Jakoba, ki je bil pogrešan na ruski fronti. Zdaj jih bo skrbelo še za Antonom. Prav lahko se zgodidi, da se nihče od bratov ne bo več vrnil. To bi bil za očeta prevelik udarec, saj bi bilo konec moške veje njegovega rodu, na katerega je bil tako ponosen.

Tako razmišlja, dokler se njena misel ne ustavi ob smrtnih obsodbah prvih štirih uporniških voditeljev, o kateri je zvedela mimogrede, ko se je vračala iz mesta proti tej gostilni v bližini pokopališča.

Ti so še nesrečnejši. Njihovi svojci se ne bodo več mogli vdati upanju, da se bodo njihovi najbljižnji vrnili, kakor se lahko vdaja ona. In bogve koliko zaprtih v sodnijskih zaporih bodo še obsodili na smrt? Tudi svojci zaprtih se lahko boje najhujšega. Nihali bodo med upanjem in brezupom, a brezup bo močnejši razkrajal jih bo telesno in duševno, tako kakor razkraja Bajberlovo, ki ima moža zaprtega med še neobsojenimi kotorskimi uporniki.

Bogve, kako je zdaj pri dušah nesrečnikom, ki v sodnijskih zaporih čakajo na smrt, razmišlja Stefi in strmi v mrak, ki se zgošča v večer.

Štvčeva pa medtem otroku pripoveduje. Njen glos počasi iztrga tudi Stefi iz težkih misli. Miren je in uglašen kakor otožna melodična.

Drobnosti o pesniku, njegovem delu in času (3)

S kramljanjem o drobnih rečeh, ki se kakorkoli dotikajo Prešernova ali njegovih dni, še nikakor nismo pri kraju. S tem pa seveda ni rečeno, da pomembnejše snovi, ki bi zajele celotna poglavja, ni več.

Tako imamo pred očmi še zanimivo pripoved o pesnikovem sošolcu in tesnem prijatelju Juriju Grabrijanu iz belokranjskih Adlešičev; v načrtu imamo poročilo o obisku pri pravnukini Julije Primčeve gospe baronici Mariji Graciji Rechbachovi, ki živi kot zdravnica na Dunaju; tudi pot po Prešernovih stopinjah po Dolenjskem nam je še opisati, ker smo tamkaj zbrali nekaj mičnih novic o pesniku; brdka snov o Prešernovem dunajskem sošolcu Trenzu, pozneje zblaznelem graščaku na Draškovcu ob Krki, a vendar enem od prvih, ki so kdaj brali Vrbanove stike, bo dovolj obilna, da bo napolnila celo Glasovo stran.

In še in še bi mogli govoriti o načrtih za naše sestavke — a kaj, ko čas tako hiti, moči za vse to obsegno pisanje, ki se razrašča iz dneva v dan, pa je za eno samo človekovo življenje premalo.

Kajti za naše zapise ne zadostuje le ljubezen do pesnika in spoštovanje njegovega dela — tudi sama načitnost in razgledanost po vrtovih prešerniane ne koristi kaj prida — tu je treba še mnogoterih povpraševanj, potovanj, preverjanj, fotografiran, zapisovan in iskanj. Dostikrat pa so na vrsti tudi razočaranja, ko se upanja v nove najdbe povsem razblinijo. A kritična presoja je vendarle vselej potrebna; saj se je v teku stoletja spletel okrog Prešernova pravcati venc legend, lepih, a nezanesljivih fabul in množica negotovih domnev. — A sezimo še danes v torbo z našimi »drobnostmi«, da bo v prihodnje pot po Prešernovih stopinjah bolj spešna!

KARLOVSKI SLOVENCI

Ko smo pred mnogimi meseci v Glasu pisali o Simonu Jenku in njegovih literarnih tovariših Vajevcih, smo pri imenu kranjskega rojaka Valentina Mandelca (1837–1872), ob zaključku članka, izrazili zaskrbljenost, če nagrobnik v Karlovcu še stoji in ali je grob tega četečega slovenskega pisatelja v pesniški že ohranjen? — A še preden smo se podali na to daljno pot v hrvaški Karlovec, nam je odgovor — in to pozitiven! — prinesel prijazno naključje: ob letosnjem jurjevanju v Črnomlju (4. junija) so tjak prišli tudi Slovenci iz Karlovca, združeni v svojem kulturno prosvetnem društvu Slovenski dom Triglav. Njegov predsednik tovariš Adi

Gruden mi je sporočil dobro vest, da za Mandelčev grob in nagrobnik zvesto skrbijo njihovo slovensko društvo. — Potem pa so mi karlovski rojaki poslali še svojo Spominsko knjigo, izданo ob 30-letnici slovenskega društva, 1. 1960. V brošuri, vzorno natisnjeni in urejeni, je objavljen lep članek o Valentinu Mandelcu in njegovem življenu v Karlovcu. Priobčena je tudi slika pisateljevega nagrobnika — torej očiten dokaz, da naš kranjski rojak le ni pozabljen.

Ne bo zato napak, če Mandelčevim gorenjskim rojakom povemo, kako so bratje Hrvati počastili slovenskega pisatelja ob odkritju njegovega nagrobnika.

Po poklicu je bil Valentin Mandelc profesor — klasični filolog. V jeseni 1. 1864 je prišel v Karlovec in odtegnal pa do svoje smrti, dne 12. maja 1. 1872, je poučeval na tamkajšnji gimnaziji. V prostem času se je Mandelc izkazal kot pravi kulturno-prosvetni entuziasmat v karlovški Zori, ki ji ni bil le tajnik, pač pa tudi režiser vseh njenih kulturnih manifestacij.

Odkritje spomenika na Mandelčevem grobu je bilo združeno z velikimi slavnostmi. Zbralo se je tega dne, 13. novembra 1881, že 2000 ljudi, ki so poslušali govore ne le o pomenu umrlega pisatelja za slovensko slovstvo, pač pa tudi o Mandelčevem deležu pri kulturnem razvoju in dvigu Karlovca samega.

Prav bo, če po 86 letih tudi Gorenjci zvemo, kako čuteče so našega nekdanjega soobčana počastili Hrvati. Karlovški gimnazijec, osmošolec Kamilo Blagojević, je zložil slavnostno pesem in jo sam tudi deklamiral ob grobu:

Tu stoji hladan, slomljen kamen-stup,
Ko rascviljeni genij tog pravaka,
kog slomljen, hladan, evo leži trup.
U ovom grobu, sielu večnog mraka.
On dodže k nam od Vas, Slovenci mili,
i on je naš, a mi smo njegovi bili.
On prvak naš, a on vodža bio vrlj,
pregnuvši s nama k prosvjati da hrli...

Gotovo bo treba še kdaj kaj več napisati o Valentinu Mandelcu pa tudi o drugih, skoraj pozabljenih kulturnih možeh Gorenjske, da omenimo le pesnika Antona Medveda iz Kamnika, Jakoba Aleščevca s Skaručne in Janka Kersnika z Brda. A za zdaj je hiter odgovor oneemu, ki se že oglaša: »Le kaj pa ima opraviti Mandelčev karlovski grob s Prešernom, ker le o njem sme teči beseda?«

To sem hotel povedati: tako, kot skrbe karlovški Slovenci za Mandelčev grob in nagrobnik, ne skrbimo pri nas niti za Prešernom! Kar poglejmo na ljubljansko Navje, kjer svoje nagrobniki (Copov, Linhartov in Korytkov) s pesnikovimi verzi! Kar poglejmo še na šmartinsko pokopališče! Pa še kam drugam! Nikjer ni take ljunbezi do kulturnih mož kot v Karlovcu. »Prid' Slovenček, les učit!«

Ce že ne najdemo tega kulturnega klica dovolj močnega v sebi, tedaj se vsaj zanimajmo, kako varujejo, negujejo in skrbe za dokaze svoje kulturne moči drugi narodi!

zato, ker želimo veljati kot Prešernovo mesto.

Priložnost se je zdaj, ko sta bili izpod ometa in beleža izluščeni dve zanimivi freski na fasadi Pavšlerjeve hiše, kar sama od sebe ponudila: uredimo s posluhom za zgodovino vsaj osrednji, glavni trg starega mestnega jedra. Postavimo spet vodnjak na mesto, kjer je nekdaj stal (fotografije tega vodnjaka so ohranjene), uredimo fasade, pospravimo dvorišča — vsaj ona z arkadami v nadstropjih — odstranimo one neokusne planke — trgovci jim pravijo »firme«, ki kriče iznad lokalov, vsaj v stranske ulice namestimo starinske svetilke (in čeludi z električno svetlobo), omejimo parkiranje avtomobilov na

kulturnem videzu Prešernovega Kranja!

CAS HITI

Ze v prvih odstavkih tega zapisa smo potožili, koliko nalog nas še čaka, a časa in moči ni in ni. Ze itak smo z našim zbirateljstvom močno pozni. Stari ljudje, ki še kaj vedo, mro drug za drugim, Dragocena izročila, predmeti, slike, se izgubljajo, pozabljajo.

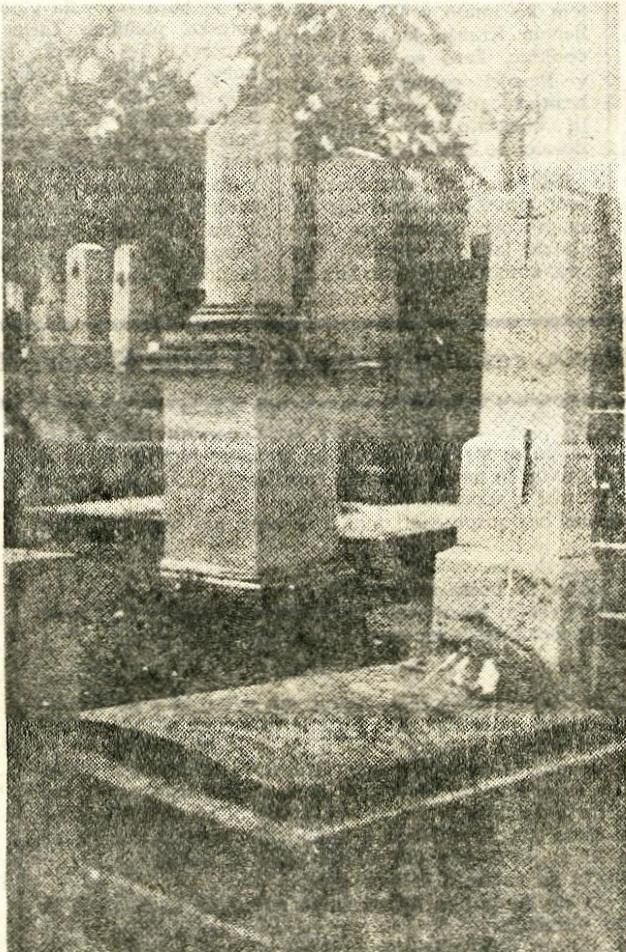
Vsa evidentirati, fotografirati, zapisati bi morali vse, kar se še da najti, zvedeti, dobiti. — Tako, kot se mi je zimo na nekatere prešernoslovce, živeče v drugi polovici prejšnjega stoletja, ki so se le malo potrudili — saj so takrat živele še vse Prešernove sestre in mnogi njegovi sošolci. Tudi Ana Jelovškova, nesrečna nezakonska mati, je še živila — a nihče ni šel do nje... Tako smo marsikatero od pričevanj za vedno zamudili. — Prav taka srda zanamcev utegnemo biti deležni mi, če stvari le ne bomo bolj prav in nujno poprijeli.

Ne gre tu za dotacijo občine, ki ima na skrbi še stotino drugih kulturnih in prosvetnih ustanov. Bolj mislimo na nekaj drugega, na mecenstvo prešernoljubov!

Spričo že razmeroma visokega osebnega standarda, bi se morala pri nas pojavljati tudi plemenitejša prizadevanja. Eno teh je mecenstvo. To smo pri nas v starih, četudi ne tako zlatih časih že doživljali, da so se ljudje v testamentih pa tudi ob drugih priložnostih spomnili v senarodnih kulturnih ustanov. V svetu pa mecenstvo sploh ni nič nenavadnega. Saj imena mecenov postanejo nesmrtna...

Prešernov spominski muzej seveda kakih nemogočih stvari ne pričakuje. Zadovoljil bi se že s kako manjšo akcijo za dopolnilna sredstva, za možnost občasnih prevozov na teren, pa tudi le za manjše usluge, kot je priložnostno delo s pisalnim strojem. — Karkoli še rešimo, zapišemo, evidentiramo, — ostane, kar zamudimo, pa je za vedno izgubljeno... Tu je zdaj hvaležno področje za praktično sodelovanje vseh onih številnih pesnikovih častilcev, ki tako zvesto teden za tednom, že četrto letosromajo z menoj po Prešernovih stopinjah!

CRTOVIR ZOREC

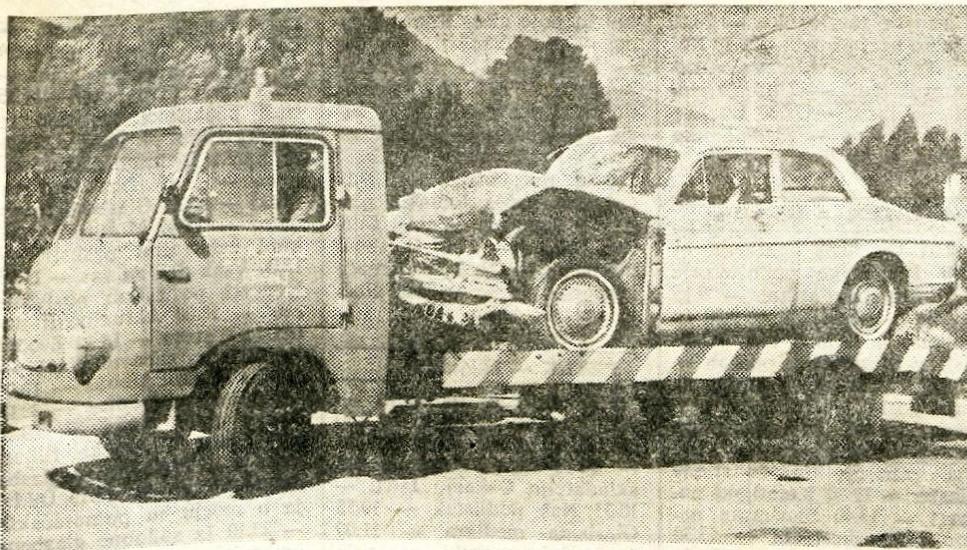
Nagrobnik (odbit steber) Valentina Mandelca na Dubovcu pri Karlovcu

STARO MESTO

Dosti mar nam tudi ni za lepote, ki so jih ustvarjali naši predniki. Prešernovo mesto bi moralno biti vse drugače oskrbovano. Pa recimo, zaradi turizma ali pa tudi zato, ker želimo gledati v Kranju sreč Gorenske, najviše razvito občino v državi ali morda končno tudi

glavnem trgu, prepovejmo motodirke skozi staro mesto; splošna snaga naj bo vsaj v jedru občutljivega starega Kranja na višku: prvi korak bo storjen z namestitvijo opozoril in številnejših košev. Nič ne bo naročen, če bo kdaj kak redoljuben občan opozoril nekatere nemarnežne na potrebo po snagi, po

Po Prešernovih stopinjah

Z novim avtomobilom kranjski poklicni gasilci lahko dosti hitreje »rešijo« poškodovani avto
— Foto F. Perdan

Nov vlačilec za »reševanje« avtomobilov

Dopolnilna dejavnost kranjskih poklicnih gasilcev je tudi »reševanje« razbitih avtomobilov. To delo opravlja zato, ker požarov ni toliko, da bi bili polno zapošleni, razen tega pa jim tudi primanjkuje denarja za redno delo. Do nedavnega so razbite avtomobile reševali na najrazličnejše načine. Letošnjega aprila pa so sami preuredili za to delo poseben avto.

V tovarni avtomobilov v Mariboru so kupili avto TAM 2000, v katerega so potem

vgradili mopedov motor in posebne nosilce ter ga tako preuredili za vleko in natovarjanje poškodovanih avtomobilov. Na tako preurejen avto lahko sedaj naložijo vsak osebni avto in celo kombi. Za natovarjanje pa je potreben le en delavec. Zanimivo je, da so avto preuredili sami, prav tako pa so tudi načrti za preureditev izdelali doma. Največ zaslug pri tem imata delavca Marjan Hafner in Janez Ogris.

Služba za »reševanje« poškodovanih avtomobilov dela

pri poklicnih gasilcih v Kranju neprekinitno (24 ur). Za prevoz poškodovanega avtomobila ali motorja zaračuna jo 150 starih dinarjev za kilometr. Pravijo, da so najcenejši v Sloveniji. Ko smo jih poprašali, kje so do sedaj že »reševali«, so nam povedali, da so razen po Gorenjski natovarjalci avtomobile tudi na cesti proti Zagrebu, na cesti proti morju in tudi v sosednji Avstriji. Med zadnjimi prazniki so tako »rešili« štiri poškodovane avtomobile.

A. Z.

Križišče s semaforjem in prometnimi znaki

Sodelavci kranjskega avtomoto društva so pri preučevanju varnosti prometa v semaforskem križišču pri zgradbi zavarovalnice na Zlatem polju že nekajkrat ugotovili, da precej voznikov ne ve, kako naj se ravnajo v križišču takrat, ko sveti na semaforju utripajoča rumena luč. Po katerem pravilu naj takrat vozijo? Šoferji delajo pogosto napake in s tem ogrožajo varen promet. Venadar zdaj, dokler je cesta JLA zaradi rekonstrukcije še zaprta, še ni tolikšne nevernosti. Huje bo potem, ko bo ta cesta odprta za promet, zato na avto-moto društvu menijo, da je prav, če tudi v našem listu opozorimo voznike motornih vozil na nekatera pravila, ki bi jih sicer morali poznati, venadar kaže, da jih ne.

Če na semaforju gori utripajoča rumena luč, se je pri vožnji skozi križišče treba ravnavati takole:

1. po prometnih znakih pred križiščem. Na cesti, ki prima prednost (v tem primeru iz smeri Vodovodni stolp in Zlato polje) je znak »križišče s prednostno cesto«, kar pomeni, da vozila na teh cestah nimajo prednosti. Na podobnih križiščih drugje je lahko tudi znak »stop«. Oba

znamka pomenita, da je treba dati prednost vozilom na prednostni cesti, če na semaforju utripa rumena luč. Na prednostnih cestah (npr. v Ljubljani) pa je v času, ko semafor ne ureja prometa, tudi poseben mednarodni znak za prednostno cesto.

2. po »desnem pravilu« ali po pravilu »dve vozili na isti cesti«, če se križata ena-

kovredni cesti (v Kranju pri zavarovalnici ni tako, ker se križata prednostna in neprednostna cesta, pač pa to pride v poštev drugje, npr. v Ljubljani). V takem primeru je pri utripajoči rumeni luči treba dati prednost desnemu vozilu, oz. — če sta obe vozili na isti cesti — tistem vozilu, kpelje naravnost ali

zavija v desno; vozilo, ki zavija levo čez cesto, nima prednosti.

Če je pod semaforjem dopolnilni znak — zelena puščica za zavijanje v desno — je dovoljeno zaviti v desno, tudi če gori na semaforju rdeča luč, vendar le v primeru, če z leve ne prihaja nobeno vozilo.

Nesreča vinjenega voznika

Na cesti pod Vršičem se je 9. julija ob 17. uri ponesrečil voznik osebnega avtomobila fiat 750 GO 28-98 Jože Kravanja. Devetnajstletni voznik iz Idrije je vozil proti Trenti. Ko je pripeljal pred most je zavozil na levo, podrl dva obcestna kamna, nato pa se je prevrnil tri metre globoko. Kravanja se je huje ranil. Gmotne škode na vozuju je bilo za 5000 N din.

— m —

Spet nesreča v gorah

Pri plezanju na Jalovec se je 7. julija smrtno ponesrečil Jakob Vasič iz Splita. Ponesrečeni je plezel še z dvema, doslej še neznanima spremjevalcema brez naveze.

— m —

Neznan storilec ukradel NSU primo in se z njo zaletel

Izpred kino dvorane v Radovljici je 9. julija neznanati ukradel NSU primo LJ 24-965, last Janka Freliha iz Lesc. Z ukradenim motornim kolesom se je tat odpeljal proti semaforju, ki je tedaj zapiral smer. Pred njim je stal z avtomobilom Lovro Markelj. Tat, ki je prehitro pripeljal, se je zaletel v Markeljev avtomobil nato pa pobegnil. Materialne škode je za 350 N din. Storilca še niso prijeli.

— m —

Tatvina avtomobila

Izpred gostilne Kunstelj v Radovljici je bil 9. julija med 22. in 23. uro ukraden osebni avtomobil fiat 1300 bele barve z registrsko številko KR 93-55 lastnika Franca Berca iz Radovljice. Tatovi še niso prijeli. — m —

Požar v campingu

V campu v Zaki pri Bledu je zgorel šotor z opremo, last holandskega državljanja Peeteon Arie. Nesrečo je povzročila eksplozija plinskega štedilnika, na katerem je Ingrid Spiers kuhalna večerjo. Škode je za 3000 N dinarjev. — m —

Padla v prepad

V Dolški dolini v Grintavcu se je v soboto 8. julija ponesrečila Marija Skrabec, starša 30 let, doma iz Mlake pri Ribnici. V družbi petih spremjevalcev se je odpravila proti Grintavcu. Med potjo ji je na snežnem plazu spodrsnilo tako, da je padla v 30 m globok prepad. Med padanjem se je odbijala od skal in si pri tem zlomila lobanjsko dno, hrbtenico ter dobla še vrsto drugih ran.

Kamniški reševalci, ki so bili obveščeni o nesreči ob osmih zvečer, so se takoj odpravili na kraj nesreče, kjer so dobili poleg ponesrečenke še spremjevalca iz skupine in dva druga planinaca, ki so ji že nudili prvo pomoč. Tako so začeli s prevozom v dolino. Kljub naporom reševalcev pa je Skrabčeva podlegla že med prevozom ob 20.30. Pomagali so tudi kranjski reševalci.

Ponesrečeno so prinesli v dolino v nedeljo, 9. julija, dopoldne. — m —

Kolesar zapeljal pod avtomobil

Na cesti pri Visokem se je 8. julija hudo ponesrečil kolesar Janez Cotman, 60 let, iz Milja. Pripeljal je po neprednostni cesti in ni upošteval znaka STOP ter zapeljal pred osebni avtomobil LJ 491-88, ki ga je vozila Bernarda Struk. Pri trčenju se je kolesar hudo ranil.

— m —

Zadušitev z ogljikovim monoksidom

V noči od 8. na 9. julij se je v svojem stanovanju zadušil Pilar Henrik, 56 let, iz Velesovega. Sklepajo, da mu je med spanjem izpadel cigaretni ogrek, zaradi česar so začele tleti cunje. Ob tlenju je ogljikov monoksid povzročil zadušitev.

— m —

Otok zanetil požar

Na kozolcu Jakoba Zapotnika v Tupaličah št. 9 je 9. julija izbruhnil požar, ki je uničil tri štante kozolca, napolnjene z ječmenom. Ogenj je zanetil 11-letnega B. A., ki se je z ostalimi otroki igral z vžigalicami v bližini kozolca.

— m —

Radio

SREDA — 12. julija

8.05 Glasbena matineja — 9.00 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.15 Deset let Otoškega zbora RTV Ljubljana — 9.30 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov — 10.15 Majhen recital mezzosopraničke Dane Ročnikove — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Popevke in plesni zvoki — 12.10 Bach in češki interpreti — 12.30

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

Televizija

SREDA — 12. julija

18.10 Poročila, (RTV Ljubljana) — 18.15 Tisočkrat zakaj, 19.00 Po Jugoslaviji (RTV Beograd) — 19.30 Cik cak, 19.40 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Pesem poletja (RTV Beograd) — 20.33 Cik

cak (RTV Ljubljana) — 20.41 Ekran na ekranu (RTV Zagreb) — 22.00 Mednarodni jazz festival v Ljubljani, 22.20 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT, 19.30 TV pošta (RTV Zagreb), 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Skopje) — 20.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.00 Poročila, 17.05 Serijska lutkovna igra (RTV Beograd) — 17.25 Ekspedicija, 20.33 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 22.00 Biseri glasbene literature (RTV Skopje) — 22.15 Spomini in

reportaže (RTV Beograd) — 22.30 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

CETRTEK — 13. julija

17.05 Poročila, 17.10 Tik tak (RTV Ljubljana) — 17.25 Slike sveta (RTV Beograd) — 17.55 Kratek film, 18.15 Kam, kje, kako v soboto in nedeljo (RTV Ljubljana) — 18.25 Sam z glasbo (RTV Zagreb) — 19.00 Gledališče miniatur Arkadija Rajkina (RTV Beograd) — 19.40 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Pesem poletja (RTV Beograd) — 20.33 Marija Tudor

— II. del (RTV Zagreb) — 21.30 Dosežki v medicini, 22.30 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — 18.15 Reportaža — 18.35 Spored JRT — 19.40 TV prospect (RTV Zagreb) — 20.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 21.33 Dokumentarni film — 22.00 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

PETEK — 14. julija

18.10 Poročila, 18.15 TV tribuna, 18.45 Vizitka, 19.00 Mozaik kratkega filma, 19.30 Cik cak, 19.40 TV obzornik

(RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Pesem poletja (RTV Beograd) — 20.33 Cik cak, 20.41 Naši časi 22.10 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — 18.15 Koncert za mladino (RTV Beograd) — 19.05 Objektiv 350 (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Beograd) — 20.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.05 Poročila, 17.10 Vaša križanka (RTV Skopje) — 20.33 Propagandna oddaja, 20.40 Celovečerni film, 22.10 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

Kino

Kranj CENTER

12. julija angl. film KAKO POSTATI MIKAVEN ob 16. in 20. uri, franc. barv. film VIKEND V DUNKERQUEU ob 18. uri
13. julija zap. nem. jug. barv. CS film SUT ob 16. in 20. uri, angl. film KAKO POSTATI MIKAVEN ob 18. uri
14. julija zah. nem. jug. barv. CS film SUT ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

12. julija ital. barv. CS film KAPETAN OGENJ ob 18. in 20. uri
13. julija franc. barv. CS film VIKEND V DUNKERQUEU ob 18. uri, angl. film KAKO POSTATI MIKAVEN ob 20. uri
14. julija amer. film DŽUNGLA NA ASFALTU ob 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA

12. julija zah. nem. jug.

barv. CS film SUT ob 20. uri

Jesenice RADIO

12. julija angl. barv. VV film DR. NO
13. julija amer. film ANGELI SAJASTIH OBRAZOV
14. julija jug. film PRITI IN OSTATI

Jesenice PLAVZ

12. julija amer. film ANGELI SAJASTIH OBRAZOV
13. julija ital. film OBISK
14. julija ital. film OBISK

Dovje-Mojstrana

13. julija amer. barv. film NAJVEĆJA TEKMA OKOLI SVETA

Kranjska gora

13. julija angl. barv. film DR. NO
14. julija amer. barv. film NAJVEĆJA TEKMA OKOLI SVETA

Kamnik DOM

12. julija ital. VV film ZAKONSKA POSTELJA ob 20. uri

13. julija ital. VV film ZAKONSKA POSTELJA ob 17.15 in 20. uri

Tombola na Jesenicah Sreča potuje v Zasip

Prek 4500 ljudi se je udeležilo velike tombole na Jesenicah, ki jo je na športnem igrišču priredil košarkarski klub. Glavni dobitek — avtomobil znamke Škoda — je zadela Rozalija Čuden iz Zasipa, delavka v tovarni Elan Begunje. Drugi dobitek — pralni stroj — je zadela dobitnica iz Zgornjih Laz pri Gorjah. Pri naslednji izzre-

bani številki se je pojavilo več igralcev, ki so imeli izpolnjene tombolske srečke in so zato dobitke žrebali.

Ze dolgo pred tem, ko še ni bil oddan noben glavni dobitek, sta blizu odra, kjer je bila komisija in kjer je mlaada deklica iz bobna vlekla številke, stala dva mlada fanta, in sicer Franci Koren iz Spodnjih Gorij in Marjan Kejzar iz Begunj. Oba sta še učenca v osnovni šoli in oba sinova upokojencev. Obema je manjkala samo še številka 57. Se 10 številk je punčka potegnila iz bobna, a številke 57 nikakor ni hotelo biti med njimi. Prva dva dobitka sta bila že oddana, ko je napovedovalc objavil številko 57. Marjan Kejzar je dobil električni štedilnik, Franci Koren pa kavč.

Prirediteiji so uspeli prodati 11.000 tombolskih sreček po 400 S din. Cisti dobitek je namenjen za razvoj košarkarskega športa v jeseniški občini.

J. V.

**Osvežila vas bo
samo kava**
Loka
Škofja Loka

Nova asfaltna prevleka

Cesto v Gornjesavsko dolino je letošnja zima močno prizadela, vendar so jo delavci Cestnega podjetja Kranj razmeroma hitro popravili. Lani so položili novo 5 cm debelo plast asfalta od Hrušice do potoka Prešušnika, pred dnevi pa so jo na novo asfaltirali vse do Mlinice ob Dovjem. Prav tako je cesta že izravnana in asfaltirana prek vseh nekdajnih prehodov čez železnico. Ostali del ceste, predvsem ovinke do mostu čez Savo v Podkorenju, pa širijo.

**Gorenjski
sejem
v Kranju**
**od 4. do 15.
avgusta 1967**

Prodam

Apno — prvovrstno žgano — po industrijski ceni dobavlja takoj na dom in sprejema naročila za vse količine KŽK Kranj — kooperacija. Skladišče, Cesta JLA (pri Kernu) telefon 22-143 3321

Prodam mlado kozo, švicarske pasme in črni ribez. Mlaka 45 3388

Prodam 3000 kg cementa. Debelak Kranj, Tekstilna 17, Primskovo 3431

Prodam zazidljivo parcelo z gradbenim materialom. Poizve se pri Černigov, Poštna 1, Kranj, podstrelje 3432

Prodam rabljene plohe in mivko. Potoče 12, Preddvor 3433

Prodam obračalnik in kombinirane grablje za konja ali traktor, nakladalec za seno in snopoveznicu FARR. Triller. Grenc 9, Šk. Loka 3434

Prodam dve dobro ohranjeni posteljni mreži. Smednjiška 116, Kranj 3435

Prodam globok otroški voziček. Kokrica 155, Kranj 3436

Prodam kravo, brejo 8 mesecev ali telico, brejo 7 mesecev ali zamenjam za

vola, težkega 450 kg. Zg. Lipnica 14, p. Kamna Gorica 3437

Prodam 3 krave, dve 8 mesecev breji. Poizve se Breg ob Savi 6 3438

Prodam hladilnik EKA 80-litrski. Cena 52.000 S din. Kokrica 92. Ogled popoldan 3439

Zastavo 600 D prodam. Ogled vsako popoldne. Križe 45 3440

Zavarovalnica Kranj posreduje javno prodajo najboljšemu ponudniku karambolirani osebni avto fiat — Zastava 600, letnik 1960 in s prevoženimi 47.000 km, v petek, dne 14. julija 1967 ob 12. uri na kraju garažiranja vozila pri Gorjancu Gabrijelu, Medvode 80 a (zadaj za gostilno na klancu v Medvodah).

Ogled je možen vsak dan pri Gorjancu Gabrijelu, Medvode št. 80 a.

Začetna izkljuna cena je 2.500,00 N din (dvatisočpetsto novih dinarjev).

Ugodno prodam strešno opoko z latami in slemenjaki. Konjar Matevž, Zg. Pirniče 107, Medvode 3441

Prodam šotor za 2 osebi, Britof 59, Kranj 3442

Prodam peč na olje, po-

polnoma novo in 200 l olja. UMER, Moša Pijade 9/I 3449

Prodam avstrijsko motorno kosišnico. Janhar, Brezje 1 3450

Industrijski kombinat Planiška Kranj razpisuje prosto delovno mesto.

UPRAVNIKA OKREPČEVALNICE**Pogoji:**

1. srednja strokovna izobrazba gostinske stroke z dveletno praksjo ali kvalificirani gostinski delavec z večletno praksoso;
2. poskusno delo tri mesece.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi sredstev OD Kombinata.

Točnejše informacije lahko dobe interesenti v kadrovskem oddelku Kombinata.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe v kadrovski oddelok do 25. julija 1967.

Deske colarice petdeset mm kupim. Ponudbe na pošto Podnart 3451

Kupim Zastavo 750, letnik 65/66. Naslov v ogl. oddelku 3443

Kupim

Izdelujem nov format celmentne strešne opoke ovaloviti folce velikost 42 x 33. Likozar Marjan, cementni izdelki, Kranj Benedikova 18 — Stražišče 3398

OBVESTILO! Cenjene stranke obveščam, naj dvignejo popravila in izdelke do 15. 7. 67, ker bo zapro do 15. 8. 67. Zlatarska delavnica B. RANGUS ml.

Alojz Peneš sporoča, da bo odprt elektro servis v Tavčarjevi 18, dne 15. 7. Se priporočam 3444

Cenjene stranke obveščam, da zapiram delavnico od 13. 7 — 30. 7. zaradi odhoda na orožne vaje. Knap Jože, Labore 3445

Podpisani izjavljam, da nimam razloga trdit, da bi me bil Vehovec Franc iz Vokla št. 39 prijavil zaradi nedovoljene sečnje lesa. AHCIC Ludvik, Voklo št. 88 3446

Odstopam vrstni red za NSU 1000 L za drugi kvartal. Naslov v ogl. oddelku 3447

Avtomehanična delavnica AMD Podnart obravlja vsak dan od 7. — 16. ure. Članom AMZJ popravljamo po zelo ugodni ceni vsa motorna vozila. Prosimo, da večja popravila pripravite naprej 3448

Slab obisk planinskih postojank

V začetku julija so bile na Gorenjskem odprte skoraj vse planinske postojanke. Za letošnjo sezono so se vsa društva temeljito pripravila, ker so pričakovala velik obisk. Žal pa že sedaj ugotavljajo, da obisk ni tak kot so pričakovali, ampak celo slabši od lanskega. V pogovoru z oskrbniki smo zvedeli, da je letos v planinah tudi manj turcev. Značilno za letošnje obiskovalce gora je tudi, da prinašajo s sabo vso jedačo in pijačo in se vedno manj poslužujejo uslug v planinskih domovih. — rč

Preuredili bodo Češko kočo

Med zadnjimi planinskimi društvi na Gorenjskem je imelo redni letni občini zbor tudi planinsko društvo Jezersko. Na zboru so največ govorili o njihovi edini postojanki — Češki koči pod Grintavcem, ki bo prihodnje leto slavila 65-letnico obstoja. Sklenili so, da bodo preuredili nekatere spodnje prostore in tako dobili nekaj novih sob in večjo jedilnico. Za vsa ta dela in tudi za samo oskrbo koče, pa bi bila potrebna tovorna žičnica, saj znosijo na ramah vsako leto za približno 7 ton raznega tovora.

Na občinem zboru je bilo precej govora tudi o krajevni transverzali, ki so ji dali ime Domači kraj in gore. Njen namen je, da bi domačini, predvsem pa mladina, kar najbolje spoznali svoj domači kraj. Za prehodeno pot so pripravili tudi posebne značke. — rč

Beležka

Pred nedavnim sem obiskal prijatelja, ki stanuje v Stražišču pri Kranju. Ker se že dlje nisva videla, se je moj obisk zavlekel pozno v noč.

Ko sem se s kolesom vratil proti domu, me je na poti, ki povezuje Benedikovo ulico z Gasilsko, kar močno pretreslo. Sele kasneje, ko sem si nekoliko opomogel, sem opazil, da je nekdo na cesti zakopal v tla več kamnov. Kdorkoli je že to naredil, najbrž mu je uspelo, da je ta pot, vsaj za tiste, ki Stražišča ne pozna, postala zelo razburljiva. Toda vse bi še šlo, če bi bila pot razsvetljena. Tako pa ...

Kasneje sem zvedel, da v Stražišču že nekaj časa ne gori nobena žarnica na javni razsvetljavi. Morda bi bilo prav, da bi kdo pojasnil, zakaj je Stražišče ponoči »zatemnjeno« in hkrati opozoril, naj nočni sprehajalci pazijo na »kamne spotike.« — rč

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi mojega dragega moža

MATIJA POTOČNIKA

se prisrčno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani ter nam pomagali v teh žalostnih dneh. Iskrena hvala dr. Janku Benediku za dolgoletno zdravljenje in dr. Albini Ulčarjevi za lajšanje trpljenja v njegovih zadnjih dneh življenja.

Lepa hvala č. duhovščini, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremili na njegov tih dom.

Na Bledu 12. 7. 1967

Žaluoča žena Rozalija ter sinova Slavko in Dolfi z družinama

Registracija mopedov

Prepisana registracija mopedov mora biti opravljena do konca letošnjega leta.

Registrirani bodo le tisti mopedi, ki bodo tehnično brezhibni, opremljeni bodo morali biti tudi z lučjo za osvetlitev registrske tablice.

Za tehnično brezhibnost vozila bo pravočasno poskrbela mehanična delavnica AMD Kranj, Tomšičeva — bivši gasilski dom.

Po 31. 12. 1967 neregistrirani mopedi ne bo mogoče več uporabljati v prometu po cestah.

Točen čas registracije bo naknadno določen in bodo lastniki mopedov o tem obveščeni.

Prosimo vse lastnike mopedov, da do 20. julija 1967 sporocijo svoj naslov in število vozil (mopedov), in sicer:

— prebivalci Kranja pri avto-moto društvu Kranj, Koroška cesta 17

— stalni prebivalci naselij izven Kranja pa na pristojnih krajevnih uradih.

Avto-moto društvo
Kranj

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage žene in hčerke

Anice in Alenke Golež

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v žalostnih trehnutkih, darovali cvetje in vence, izrekli sožalje ter ju spremili v tako velikem številu na njuni zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in kolektivu tovarne Iskra.

Žaluoči družini Križnar in Golež ter ostalo sorodstvo

Kranj, dne 10. junija 1967

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koščka cesta 8. — Naslov uređništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, magloglasna in naročniška služba 21-152 — Naročnina: letna 24. — polletna 12. — N din. Cena posameznih številk 0,40 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljam.

Edo Albreht: »Upam, da bom prvi«

Edo Albreht, ki je na letošnjem speedwayu z mopedi za prvenstvo Gorenjske za sedaj prvi, se je vedro nasmehnil, ko smo mu povedali, da bi radi zvedeli kaj več o njem za naše bralce.

— Koliko ste stari? Odkod ste doma in kaj ste po poklicu?

»Star sem šele 19 let, doma sem iz Žirov, po poklicu pa sem klepar.«

— Kdaj ste začeli tekmovali in kaj vas je navdušilo?

»Prvič sem vozil lani v Kranju na speedwayu, kjer sem dosegel tretje mesto. Kaj me je navdušilo? Ne vem. Prijatelji so vozili hitro, pa sem vozil še jaz! Od kar imam svoj moped, si hitro vožnjo lahko privoščim.«

— Kaj pa moped, ste zadovoljni z njim?

»Za sedaj sem svoj moped malce preuredil sam, vendar si vroče želim specialke. Pa ne vem kako bo. Je namreč zelo dragal. Želim si tudi voziti motokros.«

— Ali mislite, da vam AMD Škofja Loka ali morda Tomos ne bi nabavila specialke, če bi zaprosili?

»AMD Šk. Loka bi že kuvalo... Pri Tomosu pa bom, če bom prvi, še poskusit, vendar se bojim...«

— Kako pa je bilo na speedway stezi letos?

»Vozil sem poprečno 60 do 65 km na uro, vendar, če bi bilo treba, bi lahko pritisnil še bolj.«

— Torej menite, da resne konkurence niste imeli?

»Edini, ki mi je konkuriral, je bil Smole iz Tržiča, ki je dosegel samo štiri točke manj kakor jaz. Če v septembetu ne bom imel posebne smole, mi zmaga ne uide.«

Ssimatičnemu Žirovčanu želim v septembetu veliko sreče in pa seveda v prihodnji sezoni uresničitev njegove želje — specialko!

Olimpija in Kladivar Finale Atletskega pokala Slovenije za člane in članice

Dvodnevno tekmovanje za Atletski pokal Slovenije za članske kategorije, ki je bilo v nedeljo zaključeno, je bilo prav gotovo najuspešnejše doslej. Dobre naprave in hitra steza so botovali številnim novim rekordom, med njimi tudi petim republiškim in trem državnim. Že četrta disciplina prvega dne tekmovanja, tek na 200 m za žene, je prinesla tudi najboljši rezultat prvega dne. Razpoložena in v izredni formi je Marjana Lubej (Kladivar) dosegla rezultat 24,4, kar je nov rekord Slovenije in je le za desetinko sekunde slabše od rekorda SFRJ. Na isti proggi je ponovno dokazala svoje kvalitete Lidija Osovnikar (Triglav), ki je osvojila drugo mesto (26,2).

● Pri skoku v višino za moške smo pričakovali zanesljivo zmago državnega reprezentanta, domačina Mileka, ki je bil res tudi tokrat najuspešnejši z zelo dobrim rezultatom 203 cm.

● Disciplina 400 m moški je prinesla tudi nov rekord Jugoslavije za mlajše mladince ter rekord Slovenije za mlajše in starejše mladince. Izredno talentirani Ljubljjančan Miloš Mele (17 let) je dosegel odličen čas 48,8, kar je za 0,3 sekunde bolje od starega rekorda. Kranjčan Kleč je bil četrti z gorenjskim rekordom 50,4 (kaže, da bo mo slednjič tudi na Gorenjskem dobil tekača pod 50 sekundami). Žumer pa je zabeležil 51,7, kar je njegov osebni rekord.

● Na startu v Kranju se je tokrat ponovno pojavil olimpijec Simo Važič, član celjskega Kladivarja, in zanesljivo zmagal v teku na 1500 m (3:50,6).

● Kaže, da je Celjan Žunatar postal ljubimec kranjske atletske publike. Že v soboto (5000 m), še bolj pa v nedeljo (3000 m), so ga gledalci navdušeno spodbujali k zmaga.

● Po zmagi pri skoku v višino je Polde Milek nastopil še v troskoku. Že prvi skok mu je zagotovil prvo mesto, v drugem skoku pa se je poškodoval, tako da je moral prenehati s tekmovanjem in tudi v nedeljo ni prišel na start teka 200 m in skoka v daljino.

● Od metov smo v soboto videli kroglo in kopje. Slovenski rekorder Plikula je tudi tokrat zmagal s sicer skromnim rezultatom 15,54 m, pri kopiju pa je bil najboljši Spilar (Kladivar), ki je s 67,39 tudi izboljšal rekord kranjskega stadiona. Matej Fister (Triglav) je bil šesti.

● Za zaključek prvega dne so domače gledalce razveselite tekaci Triglava v štafetnem teku 4×100 m. Štafeta v postavi Simič, Klemenc, Bizjak, Osovnikar je ponovno dokazala, da si resno ne pusti odvzetih drugega mesta v Sloveniji v tej disciplini. Presenetila je tudi moška štafeta 4×100, ki je izenačila gorenjski rekord in z rezultatom 44,2 zasedla četrto mesto (isti rezultat je dosegla drugouvrščena štafeta).

● Za nedeljski spored se je

začel s hojo na 5 km in novim rekordom Jugoslavije in Slovenije za starejše mladince (Cigelnički Marjan, Kladivar) 26:00,0.

● Ena izmed najzanimivejših disciplin, tek na 100 m, za ženske, je minila v znamenju premoči Marjane Lubej (11,9). V tem teku so nastopile tudi tri Kranjčanke: Osovnikarjeva je bila četrta z 12,8, Simčeva in Klemenčeva pa 6.—8. s solidnim 13,2.

● Disciplina z novim rekordom — skok v višino za žene. Zmagala je Mariborčanka Breda Babošek, ki je s 162 cm dosegla absolutni rekord SRS in rekord SFRJ za mlajše mladince.

● Tek na 800 m je prinesel Triglavu kar 19 točk. Ja-

Z nedeljskega tekmovanja prek ovir — Foto Franc Perdan

nez Kleč je bil drugi z odličnim rezultatom 1:55,3, Žumer pa peti (1:58,4). Po pričakovanih je zmagal Stupan iz Maribora.

● Lubejeva ni uspela dosegči napovedanega rekorda v teku na 400 m za članice (rekordno znamko je zgrešila za 0,3 sekunde, pa je zato vsoto rekordov ponovno povečal odlični Miloš Mele s prav tako odličnim časom v teku na 200 m — 22,4 (rekord SRS za ml. mladince).

● Met kladiva je ponovno pokazal, da v Sloveniji nimamo (dobrih) tekmovalcev v tej disciplini. O tem zgoravno priča rezultat zmago-

valca Rojka iz Ljubljane — 49,07 m. Podobno velja za disciplino skok s palico — Celjanu Vravniku je za zmago zadostovalo 415 cm.

● V zadnji disciplini, 4×60 m za članice, je kranjska štafeta dokazala, da njen uspeh na 4×100 m v soboto ni bil naključen. Tudi tu so zasedle drugo mesto za štafeto Kladivarja iz Celja.

● V končnem seštevku točk je pri članicah zmagal celjski Kladivar, pri članicah pa ljubljanska Olimpija. Kranjski ekipi sta v obeh konkurencah osvojili četrto mesto.

M. Kuralt

Loška enajstica z enajstimi odgovori

Košarkar KK Kroj Silvo Logonder — najboljši strelec slovenske košarkarske lige

Stevlik dresa 11 pri KK Kroju dobro pozna vsi nasprotniki. Pred tekmami slovenske košarkarske lige mnogi trenerji posebno opozarjajo svoje igralce, naj posvetne posebno pozornost »enajstici« — Silvu Logonderu, najboljšemu strelcu slovenske košarkarske lige. Poiskal sem »loško enajstico« in Silvo mi je odgovoril na enajst vprašanj.

1. Kdaj si začel igrati košarko?

»Pozimi leta 1960/61.«

2. Kdo te je navdušil k igranju?

»Niko Rupar, sedanji igralec Suhe, me je po smučanju povabil k košarki. Kmalu nato smo igrali tekmo na Jesenicah in zmagali s 46:6. Dal sem samo en koš in prav ta me je navdušil za ta šport. Moj prvi trener je bil sošed Boštjan Jeme. Pred našo hitro smo imeli koš, kjer smo se zbirali vsi Kamnitčani, ki smo igrali košarko. Z Jemcem sva igrala »basket« in takrat sem se navadol na ostro igro.«

4. Tvoji dopolnilni športi? Vemo namreč, da si eden izmed najuspešnejših loških smučarjev.

»S smučanjem sem se začel ukvarjati leta 1963; naslednje leto sem nastopil na Sari na mladinskem državnem prvenstvu v alpskih disciplinah.«

5. Kako se razumeš pri košarki s soigralci?«

»Kroj je zdrav kolektiv, drugod se ne bi mogel tako dobro vključiti v družbo.«

6. Kroj je bil letos že na četrtem mestu v lestvici; ali bi lahko dosegli več kot ste?

»Veliko smo dosegli z borbenostjo. Večjih uspehov (trajnih) iz izključno svojimi igralci ne bi mogli dosegči. Takega uspeha nisem pričakoval.«

7. Težave?

»Iz trenutnih težav z opremo nam vselej pomaga z začetnostjo za klub naš predsednik Slavko Lampič. Včasih zahtevalo nekatere od njega preveč. Disciplina na treningih ni najboljša. Strokovno vodstvo (trener Kafol) zadostuje za sedanje stopnjo tekmovanja, vendar na račun

Silvo Logonder

kolegialnosti včasih trpi avtoriteta.«

8. Studij?

»Studiram na filozofske fakultete v Ljubljani zemljepis in zgodovino. Košarka me pri tem ne ovira, a teže je s smučanjem.«

9. Kako dolgo misliš igrati košarko in ali misliš ostati v Luki?

»Ostanem pri Ločanah, razen če ne bi klub razpadel ali če bi se za stalno preselil kam drugam. Košarke še ne mislim kmalu pustiti, vendar bom smučal daje. Košarke ne morem vzeti kot nedeljske rekreacije, smučanje pa lahko.«

10. Za pokal Sportskih novosti najboljšemu strelcu si najresnejši kandidat. Ali misliš, da bo tvoja prednost 100 košev v pomladanskem delu zadostovala?

»Če bo vse normalno, bo.«

11. Napovedi niso prijetne, vendar bi želel tvoje mnenje o končni uvrstitvi Kroja v slovenski ligi.

»Na koncu bomo osmi. Ce premagamo Elektro, Rudarja in še kak klub, bomo sedmi. Z Jesenicami bomo doma izgubili.«

Obdelala sva enajst vprašanj in Silvo se je lahko zopet povrnil k svojim košem. Nič čudnega — skoraj polovica košev, ki so jih dali igralci Kroja, gre na račun najboljšega strelica lige — Silve Logondra.

P. Pokorn